

DRAUGAS

PERIODICALS
March 2,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, KOVO - MARCH 2, 2000

*****MIXED ADC 606
S176 P10 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03/01/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.44

Kaina 50 c.

Dauguma prezidento ir konservatorių minčių sutampa

Vilnius, kovo 1 d. (Elta) — Seimo kancleris konservatorius Jurgis Razma Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus kalboje, pasakytoje dvejų metų prezidentavimo sukakties proga, ištyrė daug konservatorių džiugiu momentu.

Trečiadienį spaudos konferencijoje svarbiausiu įvertinimu jis pavadino prezidento pareiktą paramą Andriaus Kubiliaus vyriausybei.

Seimo kancleris pasidžiaugė taip pat valstybės vadovo nuostata, kurią jis išsakė dėl „Williams“ investicijų, jog kovoti prieš „Williams“ reikėtų faktiškai kovoti prieš Lietuvos saugumą. „Po tokių pasakymų kai kurios opozicinės partijos turėtų net permąstyti savo veiklą bei nepagrįstus pūdinėjimus dėl šios investicijos“, sakė J. Razma.

Jis pastebėjo, kad prezidentas išreiškė tvirtą įsitikinimą, kad Lietuva gali būti greitai pakviesta į NATO, net greičiau negu į ES. Jo teigimu, iš konteksto galima suprasti, kad tai gali būti apie 2002 metus. „Tai tikrai sutampa ir su mūsų siekais, nes viską darome, kad tai įvyktų kuo greičiau“, sakė J. Razma.

Nuteistojo grįžimas į Seimą nebūtu malonus

Vilnius, kovo 1 d. (BNS) — Seimo konservatoriai bus priversti „praryti kartį piliulę“, jeigu iš kolonijos pirma laiko būtų paleistas nuteistas Seimo narys Audrius Butkevičius.

Seimo kancleris, vienas konservatorių vadovų Jurgis Razma trečiadienį spaudos konferencijoje komentavo antradienį įvykusią prezidento Valdo Adamkaus spaudos konferenciją, ir, be kita ko, valstybės vadovo pasisakymą dėl malonės kalniam parlamentariui.

„Teismai tą procesą yra pradėję, jie padarė sprendimą. Todėl, manau, jie turi tarti paskutinį žodį“, spaudos konferencijoje pirmadienį sakė V. Adamkus.

Anot J. Razmos, „sutampa prezidento ir konservatorių nuostatos dėl Audriaus Butkevičiaus malonės“. „Butent teismai turi tarti paskutinį žodį, ir malonės negalime tikėtis jeigu nesigailime“, sakė J. Razma.

A. Butkevičius nepripažįsta savo kaltės ir teigia tapęs politinio sąmoklo auka.

Prezidento vadovaujamos Malonės komisijos posėdis, kuriame bus svarstomas A. Butkevičiaus malonės prašymas, įvyks kitą savaitę.

Malonės prašymo patenkinimas atvertų kelią A. Butkevičiui rudenį kandidatuoti Seimo rinkimuose.

Kaip jau skelbta, A. Butkevičius prašė savo kolonijos administracijos neteikti prašymo teismui paleisti jį pirma laiko. Kolonijos administracija turi tokią teisę, įvertindama tai, kad nuteistas jau atliko didesnę bausmės dalį ir gerai elgėsi. Jeigu teismas nuspręstų nuteistąjį parlamentaraus paleisti pirma laiko, tai būtų paleidimas lygtinai, o neatlikęs visos bausmės asmuo negali kandidatuoti Seimo rinkimuose. Tuo atveju, jeigu teismas vis dėlto pa-

Seimo kancleris pažymėjo, kad prezidentas kritiškai įvertino 1998 pabaigos ir 1999 m. pradžios laikotarpį. „Dabar mes patys nebijome gana kritiškai įvertinti šitą laikotarpį“, sakė jis. Konservatoriai, pasak jo, ne visai norėtų sutikti su tokiu teiginiu, kad partiją ištiko atsakomybės krizė. „Gal greičiau reikėtų teigti, kad tuometinį vyriausybės vadovą ištiko atsakomybės krizė“, pastebėjo J. Razma.

Komentuodamas Lietuvos vadovo neigiančius generalinio prokuroro vertinimus, J. Razma sakė, kad konservatoriai nenusišalinus nuo pareigos atlikti prokuratūros parlamentinę kontrolę. Pasak jo, artimiausiose frakcijos planuose yra numatytas pokalbis su generaliniu prokuroru ir su kitais prokurorais apie įtartinas bylas bei įvairias jo darbo kryptis. Jis pastebėjo, kad kartais visos teisėsaugos bendos bandomos suvesti į generalinio prokuroro asmenį.

J. Razma sakė sutinkąs su prezidentu, kad tikrai pagerėjo Valstybės kontrolės darbas paskyrus naująjį Valstybės kontrolierių.

leisti A. Butkevičiui pirma laiko, jis turėtų galimybę kelis mėnesius dirbti dabartinės kadencijos Seime.

Pasak J. Razmos, konservatoriai tuomet „nesijaušytų labai smagiai“. Seimo kancleris priminė konservatorių vadovo Vytauto Landsbergio nuostata, jog A. Butkevičiaus grįžimas į parlamentą būtų „Seimo išniekinimas“. Tačiau J. Razma teigė, jog konservatoriai nesims jokių veiksmų, kuriais būtų vertinamas, jo žodžiais, Seimo nario A. Butkevičiaus priesaikos sulaužymas.

Lietuvos teisėsauga krečia „Juodvarnių“ slaptavietes

Vilnius, kovo 1 d. (BNS) — Teisėsaugos pareigūnai penktą para ieško nacionalinės organizacijos „Juodvarniai“ nario, 36 metų Eligijaus Šmidto, įtariamo pasikėsinimu į policijos pareigūną.

Vasario 25 d. dėl pasikėsinimo į policininką sulaikyti du jaunuoliai irgi laikomi neįregistruotos nacionalinės organizacijos „Juodvarniai“ nariais.

Per krates šią ir praėjusią savaitę įtariamųjų butuose ir kitose vietose Vilniuje, Varėnoje ir kitose vietose pareigūnai aptiko labai didelį kiekį sprogmenų, šaudmenų, dokumentų, kompiuterių. Pareigūnų teigimu, rastajai amunicijai sutalpinti reikia nedidelio autobuso.

Vilniaus apygardos prokuratūros vyriausiasis prokuroras Ramutis sakė esąs įsitikinęs, kad E. Šmidtas tebėslapsto Lietuvoje. „Būtų gerai, kad jis pats ateitų ir pasiduos. Jis tik pasikėsino, o ne nužudė pareigūną“, sakė R. Jancevičius. Jis atsiskė kormentuoti galima „Juodvarnių“ narių sąsają su Bražuolės tilto sprogdinimu ar su savanorio Juro Abramavičiaus nužudymu, pridūręs, kad informacijos apie tai neturys.

Nuotr.: Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis (kairėje) priima NATO generalinio sekretoriaus specialųjį patarėją Rytų ir Vidurio Europos klausimams Christopher Donnelly'į. Gedimino Stojaus (Elta) nuotr.

Rusija gali skatinti lietuvių nepasitikėjimą NATO

Vilnius, kovo 1 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, trečiadienį komentuo-damas susitikimą su NATO generalinio sekretoriaus specialiuoju patarėju Rytų ir Vidurio Europos klausimams Donnelly Christopher, pastebėjo Rusijos nuostatos sušvelnėjimą dėl Lietuvos siekių tapti NATO nare. Tačiau, Seimo vadovo nuomone, Rusija ugdyt skeptišką Lietuvos nuomonę apie NATO.

V. Landsbergis netiesiogiai atkartoto pastaruoju metu spaudoje pasirodžiusius komentarus, jog Rusija laipsniškai švelnina savo poziciją Lietuvos siekių tapti NATO nare, tačiau tuo pat metu silpsta Lietuvos visuomenės entuziazmas dėl narystės sąjungoje.

„Rusijos politikai lyg ir ne taip labai protestuoja, neast-rina klausimo, kad Lietuvos jungimasis į NATO labai pakankamas Rusijai, kaip tai seniau sakydavo. Bet jie turi vilčių, kad pačioje Lietuvoje atsirastų ir abejonių, ir gal palaukiant tas abejones, jas pare-

miant, galbūt pavyks išmušti Lietuvą iš pasirinkto kelio“, samprotavo Seimo pirmininkas.

Pasak V. Landsbergio, iki kitų metų, kai bus „brandinamas sprendimas“ dėl Lietuvos pakvietimo prisijungti prie NATO, Lietuvos visuomenė „turės išlaikyti tą egzaminą“. „Čia Lietuvos nuoseklumas, jos patikimumas bus labai vertinami“, sakė parlamento vadovas.

Jo susitikimas su NATO vadovo patarėju vietoje protokole numatytų 45 minučių truko daugiau kaip pusantros valandos. V. Landsbergis ir Ch. Donnelly kalbėjosi vienu du. Susitikimo turinio Ch. Donnelly žurnalistams nekommentavo.

Pasak V. Landsbergio, NATO vadovo patarėjas atvyko į Lietuvą „surinkti informacijos apie tai, kaip Lietuva dirba, ir kokie yra pasiekimai euroatlantinės integracijos srityje“. Be to, pasak V. Landsbergio, „Vakarų sluoksniuose ir NATO“ buvo labai palankiai

sutiktas penkių Lietuvos parlamentinių partijų pareiškimas dėl bendros paramos siekti Lietuvos narystės NATO 2002 metais.

Anot Seimo vadovo, Ch. Donnelly gerai informuotas apie Lietuvos pasirodymus siekiant NATO reikalavimų, kariuomenės pertvarką. Pasak V. Landsbergio, NATO teigiamai vertina lėšų Lietuvos kariuomenės atnaujinimui skyrimą bei Lietuvos taikdary užduotis Balkanuose.

NATO atstovas, pasak Seimo pirmininko, atkreipė dėmesį, kad Lietuvoje neturi būti mažinamos pastangos kovojant prieš korupciją, „ypat pasienio tarnybose, nes jie tai labai sieja su saugumo problemomis“.

Grasinta susprogdinti Rusijos konsulatą uostamiestyje

Klaipėda, kovo 1 d. (BNS) — Grasinimas susprogdinti Rusijos konsulatą Klaipėdoje buvo melagingas — patikrinusi konsulato pastatą, policija ir išminuotojai sprogmenų nerado.

Konsulatas buvo evakuotas trečiadienio rytą po grasinančio anoniminio skambučio į konsulatą. Konsulate dirba 20 darbuotojų.

Į telefono skambutį atsiliepusiai konsulato sekretorei neprisistatęs vyriškis pareiškė, kad konsulato darbuotojų sielos „po 15 minučių bus perduotos Alachui“. Pasak sekretorės, anonimas kalbėjo rusiškai su kaukaziškiu akcentu.

Kaip žinoma, čečėnų karo vadai yra paskelbę džihadą — šventąjį karą Rusijai, vykdančiai karo veiksmus Čečėnijoje.

Miesto centre K. Donelaičio gatvėje esantį konsulato pastatą, tikrino VRM greitojo reagavimo rinktinės „Aras“ išminuotojai ir policija. Į įvykio vietą buvo atvykę ugniagesiai, dujų avarinė tarnyba, greitosios medicininės pagalbos būrys.

Rusijos ambasada Vilniuje pranešė įdėmiai sekti įvykio tyrimą ir palaikanti ryšį su Klaipėdos teisėsauga.

Ambasados spaudos atašė Boris Kirilov pažymėjo stiprią vietos valdžios paramą, operatyviai sureagavus į grasinimus ir pasiuntus specialiąsias tarnybas įvykio vietoje. Konsulato darbuotojai sakė, kad, policijai išsamiai ištyrus įvykį, bus galima spręsti, ar grasi-

Mirė kunigas Kazimieras Pugevičius

Baltimorės Šv. Vincento parapijos klebonas kunigas Richard Lawrence pranešė, kad vasario 29 dieną, eidamas 72-uosius metus mirė kunigas Kazimieras Pugevičius, kuris grįžęs iš Lietuvos, jau kelis mėnesius buvo apsiestojes Baltimorėje, kun. R. Lawrence namuose.

Smulkesnė informacija apie laidotuves „Drauge“ bus paskelbta vėliau.

velių, domisi Lietuvos gynybos sistema, ministerijos darbuotojai padeda jaunuoliams organizuoti karo lauko stovyklas.

Lenkijos seimūnai nepatenkinti Lietuvos ir Lenkijos santykiais

Varšuva, kovo 1 d. (BNS) — Lenkijos seimo užsienio reikalų komisijos nariai išreiškė susirūpinimą „kai kuriais įvykiais, liečiančiais lenkus, esančius Lietuvos piliieciais“.

Antradienį komisija priėmė kreipimąsi į Lietuvos ir Lenkijos prezidentus, vyriausybes bei parlamentarus, kviesdami „imtis tolimesnių veiksmų, kurie padėtų iš tarpusavio santykių pašalinti visa, kas kelia pavojų jų raidai“.

Pareiškime kalbama apie tuo pačius dalykus, kuriuos išsamiai komentavo Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, savaitgalį ir pirmadienį Varšuvoje susitikęs su prezidentu Aleksander Kwasniewski, premjeru Jerzy Buzek ir kitais Lenkijos vadovais.

„Besitęsiantys ryšiai dėl privataus turto atgavimo, nevienodas lietuviškų ir lenkiškų mokyklų traktavimas tankiau lenkų gyvenamuose rajonuose, lenkų kilmės Lietuvos piliiečių apsunkinimas naudotis istaigų paslaugomis, lenkiškų pavardžių lietuvinimas, taip pat savivaldybių

lenkų veikėjų teismas ir Armijos Krajaivos kovotojų prokuratūroje apklausa blogina mūsų tarpusavio santykių kilmą“, rašoma pareiškimė.

Rengiant pareiškimą, Krikščionių tautininkų susivienijimo pirmininkas Marian Pilka siūlė išbraukti sakinį, jog „Lenkija tarptautinėje arenoje nuosekliai remia Lietuvos siekius integruotis į ES ir NATO“. Lenkų parlamentaro nuomone, tik tokiu būdu galima priversti Lietuvą laikytis mažumų teisių. Šiam pasiūlymui komisija nepritarė.

Bene aktyviausias kovotojas už Lietuvos lenkų teises deputatas Jan Lopuszanski siūlė iš dokumento išbraukti žodžius, jog „taip pat ir Lenkijos pusėje, nors žymiai mažiau, pasitaikė nesklaidumų tenkinant Lenkijos lietuvių mažumos teises“, tačiau šis pageidavimas taip pat buvo atmestas.

Kreipimesi Lenkijos parlamentari išreiškė įsitikinimą, jog „geri Lietuvos ir Lenkijos prezidentų, vyriausybės, parlamentų bei daugelio institucijų santykiai gali ir privalo būti pavyzdžiu visiems“.

Lietuva diplomatiniais keliais bandys pasiekti kaltinamąjį

Vilnius, kovo 1 d. (Elta) — Nesulaukdamas jokio Rusijos atsakymo į tris teisinės pagalbos prašymus, teisingumo ministras Gintaras Balciūnas paprašė diplomatinio tarpininkavimo, kad Rainių žudynėmis kaltinamam buvusiam KGB karininkui Petriui Raslanui būtų įteikta kaltinamoji išvada ir šaukimas į teismą.

Ministras kreipėsi į Lietuvos Respublikos nepaprastąjį ir igaliotąjį ambasadorių Rusijos Federacijoje Zenoną Namavičių, prašydamas tarpininkauti užklausančios Rusijos Teisingumo ministerijai, ar vykdomos teisinės pagalbos prašymas.

Kaip informavo Lietuvos Teisingumo ministeriją, pagal dvišalę teisinės pagalbos sutartį registruotais laiškais ir skubiuoju paštu į Rusijos Federaciją.

* Rusijoje prezidentu išrinkus Vladimir Putin, ten sustiprėtų totalitarinės jėgos, mano 32.1 proc. Lietuvos gyventojų. 17.6 proc. mano, kad prezidentu išrinkus V. Putin, Rusijoje sustiprės demokratija. Apie 18 proc. — padėtis Rusijoje nesikeis. Likę apklausos dalyviai neturi savo nuomonės arba nėra apsisprendę.

Mano 32.1 proc. Lietuvos gyventojų. 17.6 proc. mano, kad prezidentu išrinkus V. Putin, Rusijoje sustiprės demokratija. Apie 18 proc. — padėtis Rusijoje nesikeis. Likę apklausos dalyviai neturi savo nuomonės arba nėra apsisprendę.

Miesto centre K. Donelaičio gatvėje esantį konsulato pastatą, tikrino VRM greitojo reagavimo rinktinės „Aras“ išminuotojai ir policija. Į įvykio vietą buvo atvykę ugniagesiai, dujų avarinė tarnyba, greitosios medicininės pagalbos būrys.

Rusijos ambasada Vilniuje pranešė įdėmiai sekti įvykio tyrimą ir palaikanti ryšį su Klaipėdos teisėsauga.

Ambasados spaudos atašė Boris Kirilov pažymėjo stiprią vietos valdžios paramą, operatyviai sureagavus į grasinimus ir pasiuntus specialiąsias tarnybas įvykio vietoje. Konsulato darbuotojai sakė, kad, policijai išsamiai ištyrus įvykį, bus galima spręsti, ar grasi-

deracijos teisingumo ministeriją dėl Rusijos piliiečio P. Raslano bylos kreiptasi 1999 m. kovą, rugsėjį ir spalį. Maskvos srities Balašichos mieste gyvenančiam lietuviui P. Raslanui prašyta įteikti teismo dokumentus. Tačiau iki šiol negauti nei patvirtinimo, kad P. Raslanui įteikta šiaulių apygardos teismo dokumentai, nei paaiškinimo, kodėl minėti dokumentai neįteikti.

Dėl Rusijos teisingumo įstaigų neveikimo Lietuvos Respublikos teismai yra priversti po keletą kartų mažiausiai pusmečiui atidėti planuotus posėdžius ir dėl to dažnai nepagrįstai kaltinami vilkintys bylas, pabrėžiama Teisingumo ministerijos pranešime.

1941 m. birželį primenantį Rainių tragedijos bylą šiaulių apygardos teisme turėjo būti nagrinėjama 1999 m. rugsėjį, tačiau atidėta iki 2000 m. gegužės 15 d.

P. Raslanas kaltinamas tuo, kad jis, dirbdamas sovietų valdžios Valstybės saugumo liaudies komisariato Telsių apskrities skyriaus viršininku, 1941 m. birželio 24 d. organizavo 76 Telsių kalejimo politinių kalinių nužudymą.

Baudžiamąją bylą dėl Rainių tragedijos Lietuvos Generalinė prokuratūra iškelė 1988 m. spalio 26 d. P. Raslanas buvo apklausinėjamas 1988 ir 1989 m. 1992 m. baltimorėje, kai buvo priimtas nutarimas patraukti P. Raslaną kaltinamuoju ir suimti, paaiškėjo, kad jis slapstosi Rusijoje ir vengia atvykti į Lietuvą.

Rainių tragedijos byloje susikaupė 10 tomų įvairios medžiagos. Į teismo posėdžius būtų kviečiama 17 nukentėjusiųjų ir 27 liudytojų.

KALENDORIUS

Kovo 2 d.: Dautara, Eitautas, Elena, Jovydas, Marcelinas, Naida, Simplicijus, Šviedrys.

Kovo 3 d.: Pal. Kotryna Drexel; Nonita (Nona), Kotryna, Kunigunda, Ticianas, Tulpe, Uosis.

LIETUVIŲ TELKINIAI

VASARIO 16 MINĖJIMAS BALTIMORĖJE

Kaip paprastai Baltimorėje Vasario 16 minėjimas pradedamas šv. Mišiomis šv. Alfonso lietuvių parapijos bažnyčioje. Šiais metais minėjimo vasario 13 d., sekmadienį, 8:30 val. r. šv. Mišias aukojo mūsų parapijos klebonas prel. Arthur Bastress, kuris trumpai peržvelgė Lietuvos istoriją nuo priešmindauginių laikų iki šios dienos ir taip pat nepriklausomybės svarbą tautos gyvenime. Mišiose dalyvavo ir lietuvių veteranų postas su savo vėliavomis bei ginklais.

Antroji minėjimo dalis vyko lietuvių namuose 2 val. p.p. Minėjimą pradėjo Baltimorės lietuvių Bendruomenės pirm. Vytautas Eringis, pasveikindamas susirinkusius lietuvius ir svečius amerikiečius. Programa pradėta Amerikos ir Lietuvos himnais, dalyvaujant su vėliavomis lietuvių veteranų postui. Himnams akompanavo choro vadovė Marija Krasauskienė. Šiais metais įvairūs valdžios pareigūnai — kaip senatoriai Sarbanes ir Mikulski — atsiuntė savo žemesnio rango pavaldinius su sveikinimų raštais. Baltimorės miesto naujai išrinktas meras ir miesto seimelio prezidentė irgi atsiuntė savo atstovus. Lietuvos ambasados atstovas Kęstutis Jankauskas sveikino ambasadorius Stasio Sakalauską vardu, dėkojo už Baltimorės lietuvių bendradarbiavimą ir prašė ir ateity palaikyti gerus kaimyninius ryšius.

Bendro likimo kaimynai ir draugai ukrainiečiai, kaip ir visuomet, linkėjo mūsų valstybei greito atsistatymo ir abiejų šalių bendradarbiavimo.

Mūsų Kongreso atstovas Ben Cardin, šiais metais negalėdamas dalyvauti, atsiuntė gana ilgą gražų laišką su sveikinimais bei linkėjimais. Šio atstovo seneliai kilę iš Lietuvos ir jis per daugelį metų bendravo su mumis ir padėjo palaikyti ryšį su Amerikos Kongresu.

Jaunutis Burbulis perskaitė jau paruoštą rezoliuciją ir paraginė už ją balsuoti. Niekas nebalsavo prieš, ir rezoliucija buvo priimta.

Lietuvių Bendruomenės Baltimorės skyriaus vicepirmininkas Kęstutis Česonis pakvietė „Draugo“ vyriausią redaktorę Danutę Bindokienę pakalbėti apie Vasario 16 reikšmę. Tarp kitko K. Česonis parsivežė D. Bindokienę iš oro uosto ir šiek tiek parodė Baltimorės žymybę.

Jai pradėjus kalbėti, apėmė savotiškas jausmas, lyg skaitytų jos parašytą skiltį „Draugo“ trečiam puslapy. Per tuos kelerius metus penkis kartus savaitėje jos mintys per spaudą taip paveikė, kad su ja niekad nebuvau susitikęs, niekad nekalbėjęs, o ta kalba buvo taip artima, sava. Spaudos įtaka, pasirodo, yra labai didelė. Pakartoti jos kalbą iš atminties labai sunku, nes per daugelį metų ta atmintis yra įvairiais gyvenimo įvykiais perkrauta ir nepatikima. Man įstrigo jos suminė trys nepriklausomybės atstatymai. Tai būtų 1918.02.16, 1941.06.24 ir 1990.03.11. Bandysiu juos apžvelgti, pradedant paskutiniu, t.y. 1990.03.11. Šis nepriklausomybės atstatymas buvo netikėtas. Po 50 metų okupacijos ir dviejų kartų bolševikinėje dvasioje išauklėtų, sunku buvo tikėti, kad lietuviai, taip vieningai atsistoję prieš Gorbačiova, pareikštų: mes norime savarankiškai tvarkytis, norime savo valstybės bei vyresniųjų brolių globos; net ir

komunistų partija nuo Maskvos atsiskyrė ir dauguma prisidėjo prie Sąjūdžio. Tie lietuviai, nors ir išauklėti bedieviško komunizmo dogmoje, dvasia pasiliko lietuviams tėvų ir senelių dėka, kurie paslapčiomis mokė savo sūnus ir dukras Lietuvos istorijos ir tautinio susipratimo. Valandai atėjus, galima sakyti beveik visu 100 proc., prisidėjo prie nepriklausomybės atstatymo. Ačiū tiems visiems tėvams ir seneliams, paruošusiems savo atžalyną tokiame svarbiame momentui. Šis nepriklausomybės paskelbimas nepaėjo be kruvinų aukų, kada komunistų išprovokuotas TV bokšto užpuolimas parikalavo 13 jaunų žmonių gyvybių, neskaitant per 50 metų nužudytų Lietuvoje ir Sibire.

Priešpaskutinis Lietuvos valstybės atstatymas paskelbtas 1941.06.24, kada vokiečiai puolė sovietus per Lietuvos teritoriją ir lietuviai sukilo prieš raudonąją okupaciją, palydėdami besitraukiančią, sumišusių kariuomenę įvairių ginklų ugnimi. 1941 metais birželio 24 d. lietuviai pasiskelbė esą nepriklausomi ir sudarė laikinąją vyriausybę su jau paruošta programa, tačiau rudais okupantai atėjo su savo planais ir po poros savaičių tos vyriausybės veikla sustabdė ir sudarė savo „patariamąją tarybą“ su įvairių sričių tarybomis. Taip ir užgeso trumpai bykstelėjusi nepriklausomybės liepsnelė.

Eisime prie pirmosios nepriklausomybės paskelbimo, kada 1918.02.16 Vilniuje susirinkę keliolika lietuvių inteligentų paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe. Tuo laiku trys priešai kėsinosi į Lietuvos teritoriją ir jos nepriklausomybę: tai bolševikai iš rytų, vokiečių kariuomenės likučiai vadovaujami Bermon- to iš šiaurės ir lenkai iš piet- rytų. Dalis nepriklausomybės akto signatarų jau devyniolik- tome šimtmety žadino lietu- vius atsibusti, pajusti pagarbą Lietuvai ir lietuviams ir nusi- mesti svetimą jungą. Kadangi spauda buvo uždrausta, laik- raščiai kaip „Aušra“, „Varpas“ ir kiti buvo spausdinami Ma- žojojo Lietuvo ir knygnešių ga- benami per sieną ir platinami Lietuvoje. Nėra duomenų, kiek tie laikraščiai pasidėjo, bet laikinajai vyriausybei kviečiant, savanoriai pasipylė iš visos Lietuvos. Dalis jų bu- vo tarnavę Rusijos kariuome- nėje, bet dauguma berneliųėjo tėvynei padėti be jokio karinio paruošimo. Taip buvo atmušti bolševikai ir bermontininkai, tik lenkų geriau paruošta ir daug gausesnė kariuomenė užėmė dalį Lietuvos. Daug tu savanorių prarado savo gyvy- bę, kad likusieji gautų džiaugtis atgauta laisve. Ši nepriklausomybė tęsėsi 22 metus, per kuriuos Lietuvos vyriausybė gerai paruošė tau- tą laisvam gyvenimui. Tik de- ka dviejų Europos didžiųjų, kurie pasidalino Europą ir mes vėl praradom savo bran- gias apmokėtas nepriklausomy- bės. Reikia tikėtis, kad dabarti- niai ekonominiai ir politiniai sunkumai bus nugalėti ir Lie- tuvai ateis šviesesnės dienos kada galės įsijungti į Europos karines ir politines struktū- ras, kuriose jausmės saugesni nuo rytų kaimyno.

Po Danutės Bindokienės kalbos ir pertraukos programą tęsė Karaliaus Mindaugo šeštadienines mokyklos mokiniai, kuriuos čia suminėsiu: Bradūnas Vytautas, Bradūnas Gintas, Butanavičius Mantas,

Minint Lietuvos Nepriklausomybės šventę Baltimorėje, MD, vasario 13 d. Iš kairės: Baltimorės LB apylinkės valdybos pirm. Vytautas Eringis, Jaunutis Burbulis, Ona Eringienė, Kęstutis Česonis, paskaitininkė Danutė Bindokienė ir Lūcija Česonienė.

Meilutė Viltis, Meilus Almantas, Orentaitė Jolanta, Rimkus Sigitas, Rimkus Tadas, Rimkutė Austė, Slavikaitė Katari- na, Stankevičiūtė Simona ir Šilgalytė Gabrielė. Jie beveik valandą mus stebino savo dainavimais, šokiais, montażais ir deklamacijomis. Čia reikia pagerbti tas mokytojas, ku- rios, turedamos neišsenkamą kantrybę, paruošė vaikučius šios šventės pamėnijimui. Taip pat negalime užmiršti ir tėvų, kurie pašvenčia savaitę- galius savo vaikučių lietuviš- kam auklėjimui. Iš aštuonių leidžiančių į Baltimorės šeštadienines mokyklą, dvi šeimos gyvena Virginijos valstijoje ir ve- zioja vaikučius po keliasde- šimt mylių kiekvieną šeštadienį.

Lietuvių fondo atstovas Bal- timorėje Justinas Buivys įtei- kė Lietuvos fondo nemažą dė- šėštadienines mokyklos vedė- jai Loretai Bradūnienei.

Toliau programoje pasirodė Baltimorės šokių grupė „Ma- lunas“, vadovaujama Rycio Grybausko. Jie pašoko tris šo- kius: „Suktinį“, „Malūną“ ir „Gegužinės polką“. Ši grupė yra Baltimorės lietuvių pasi- didžiavimas ir mums atsto- vauja įvairiuose lietuviškuose pasirodymuose.

J. Kardokas

DETROIT, MI

REMIAMAS DAIL- JURGUTINĖS PASIŪTIMAS

Dailininkės Danguolės Jur- gutienės praėjusių metų pa- baigoje Farmington miesto po- sėdžio metu dovanotas 36 x 36 abstraktinis paveikslas „Es- sence of Nature“ buvo viešai pakabintas Farmington Hills miesto savivaldybės pastatė (11 myliai ir Orchard Lake sankryžoje) Farmington Hills, Michigan. Savaitinis laikra- stis „Farmington Hills Obser- ver“ sausio 27 d. laidėje iš- spausdino Jurgutienės ir miesto merės Nancy Bates nuotrauką prie Jurgutienės miesto savivaldybei dovanoto paveikslas. Laikraštį rašoma, kad dail. D. Jurgutienė, kuri 1998 m. buvo paskelbta „Far- mington Artist in Residence“, siūlo, kad miestas rastų tin- kamą patalpą, kurioje būtų įstatyti visi miestui dovanoti meno kūrinių. Ši dail. Dan- guolės pasiūlymą remia ir miesto menininkų sąjunga Farmington Area Arts Com- mission.

KAZIUKO MUGĖ

„Gabijos“ ir „Baltijos“ skau- čių ir skautų tautų tradicinė Kaziuko mugė bus sekmadie- nį, kovo 5 dieną, tuoj po lietu- viškų Mišių Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Mugėje turė- site progos įsigyti skautių ir skautų rankdarbių. Bus įvai- rūs žaidimai jaunimui. Tėvų komitetas paraišins visus ce- peliniais, kugeliu ir kitais lie- tuviško maisto gaminiais. Veiks kavinė ir įvairūs laimė- jimai. Skautų mugėje bus parduodami ir amžina atilsį Nijolės ir Algio Čereku tauto- dailės darbų rinkiniai. „Bal- tijos“ ir „Gabijos“ tuntai, mini savo veiklos aukso jubiliejų, maloniai kviečia visus į jų 42- rąją Kaziuko mugę.

JAUNIAUSIA TELKINIO NARĖ

Vasario 29 dieną Linas ir Lisa Barauskai susilaukė duk- ros Koletas Alinos — o naujos sesutės. Katriona ir Kaziukas. Nauja vaikaitė džiaugiasi se- neliai Birutė ir dr. Algis Ba- rauskai, Stasys ir Aldona Manvydai, promociuotės Sofija Sirutienė, Stasė Manvydienė ir Bronė Kilikeyčienė.

UŽGAVENIŲ BLYNAI

Pensininkų Užgavėnių bly- nai bus kepami kovo 7 dieną, 12 val. vidurdienį, Dievo Ap- vaizdos Kultūros centre. Bus trumpas pokalbis ir užsigavė- ta gardžiais blynais. Apie da- lyvavimą prašoma pranešti iki kovo 5 dienos Danutei Jankie- nei, Daliai Navasaitienei ar Onutei Sirgadienei. Pobūvi rengia Dievo Apvaizdos pa- rapijos krikščioniškos tarnybos komitetas.

„SVYTURIO“ JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPOS METINIS SUSIRINKIMAS

„Švyturio“ jūrų šaulių kuopos metinis narių susirinki- mas vasario 27 d. įvyko šv. Antano parapijos patalpose. Dalyvavo 31 narys ir svečiai. Susirinkimą pradėjo ir jam vadovavo kuopos vadovas Myko- las Abarijus. Vėliau įnešė Kle- mensas Urbsaitis. Kuopos ka- pelionas kun. Alfonsas Babo- nas sukalbėjo įkvėpimą. Susi- kaupimo minutė buvo prisi- minti ir pagerbti praėjusiais metais mirusieji nariai: Algis Braženas, Jonas Brokas, Jad- vyga Griniene, Stefanija Tely- čienė ir Antanas Vaitiekus.

Sekretorė Onutė Abarienė perskaitė praėjusio metinio susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas bei pataisų ir patvirtintas gausiais ploji- mais.

Vadas M. Abarijus, pradėda- mas savo pranešimą, padėkojo už gausų dalyvavimą susirin-

Baltimorės Karaliaus Mindaugo šeštadienines lit. mokyklos moksleiviai, atlikę meninės programos dalį Vasario 16-osios minėjimo vasario 13 d. Nuotr. L. Bradūnienė

kime, visiems už nuolatinę talką, o valdybai už sklandų bendradarbiavimą. Vadas pranešė, kad abejos rengtos gegužinės buvo pelningos. Padė- kojo Stasio Butkaus šaulių kuopai už talką ir įsijungimą ruošiant gegužines. Vadas Abarijus pareiškė, kad jo, Lie- tuvos šaulių sąjungos išeivijos vado pareigų kadencija baigia- si š.m. gegužės 6 d. Visuotinis narių suvažiavimas š.m. gegu- žės 6-7 d. vyks Čikagoje, kur bus centro valdybos rinkimai. Šaulių sąjungos Lietuvoje va- das J. Gecas žada atvykti ir dalyvauti suvažiavime.

Vadas Abarijus atliko pra-ėjusių metų veiklos praneši- mą. Metai buvo vaisingi są- jungai. Jis ir žmona. Centro valdybos sekretorė Onutė Abarienė, lankėsi Lietuvoje ir dalyvavo Lietuvos šaulių są- jungos 80 metų įkūrimo su- kakties šventėje, Kaune. Abi Detroito šaulių kuopos su- rengė Klaipėdos krašto atva- davimo minėjimą, Kovo 11 šventę ir Kariuomenės šventę. Vadas Abarijus pasidžiaugė, kad kuopon įsijungė naujas narys Stasys Garliauskas. Pranešė, kad vasario 10 d. garbės šaulys Albinas Grigai- tis ir žmona Solomėja Grigai- tienė šventė jų vedybų 58 me- tų sukaktį. Sveikino Grigai- čius ir Stasį Garliauską. Pra- nešė, kad Centro valdybos me- tinis susirinkimas vyks š.m. kovo mėnesį.

Susirinkimas baigtas Tautos himnu. Po susirinkimo vyko sesių šaulių paruoštos vaišės, narių ir svečių malonus pa- bendravimas.

Regina Juškaitė Švobienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Masindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiumtiame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį patvirtime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata y. a. mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant (Lietuva):			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorius - Danutė Bindokienė

Administracijos - Valentinas Krumpelis

Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotira. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant pralome pasilikti kopiją.

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern uni-
diplomu, lietuviams sutarkys dantis
už priemamą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9065 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vėduos ligų gydymas
Kabinas lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-0965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILBOS, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-836-8622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

Detroitiškiai skautai Asta ir Jonas Paškai, gimę ir auge Amerikoje, ne tik patys skautai, bet auginą savo du skautus. Čia juos mato me Kaziuko mugėje 1999 m. kovo 7 d. Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Nuotr. R. Ražauskienė

KRUVINASIS ARMIJOS KRAJOVOS PALIKIMAS

JONAS ŠALNA

*Ilsekites, seni tėvai ir motinos,
Apsikabinę dukras ir sūnus.
Sūnūs ir dukros sapnuokite
Jaunystę, kuri žemėj tokia gletna,
Nors ji laukiama su pavasario žiedais,
Su pavasario žiedais taip greit užmigdyta.
Į amžinų žiedynus tarp amžinų debesynų.
Pamirškite žemiškas kancias ir žemiškas svajones!
Jums nukirto gyvybės sparnus nuo žemi ranka,
Ilgesį taikos ir ramybės šventos,
Išdraskė rytą iš ankintoj žemėj,
Ir visai šeimai lūkestius ramių dienų.*

*Is žmogaus suteršto dangaus
Virš gimtinės žaidžiančios gyvenimu
Sulblizgėjo mirties žaibų kruša
Staiga nusileido įtūžusi ranka,
Draskė žemę ir sodybas paženklinintas skausmu,
Gyvybes su dūmų tirštų kamuoliais,
Už ką, o Viešpatie, už ką
Tu nubaudai jaunystę netikėtai?!*

Vilniaus draugijos pirm. Ka-
zimiro Garšvos, D. Kuodytės
ir daugelio kitų rūpestiu, yra
išleistas 2 knygos, pristatant
gerai dokumentuotą medžiagą
apie Armijos krajojovs veiklą
Vilniaus krašte Antro pasaulio
karo metu. Faktai yra ge-
rai išstudijuoti, aiškiai patei-
kiami ir mums lietuviams ne-
mažai svarbūs, mūsų tautos
istorijos, lietuvių netoli-
goligos kelyje. Jie galėjo būti
kai kam anksti negirdėti,
neaiškūs ir skambėti abejoti-
nai. Lai būna didelė pagarba
tiems, kurie ryžosi įdėti daug
darbo, nuviečiant dar vieną
mūsų tautos tragediją.

Abi knygos išleistos Lietu-
voje. Pirmas tomas: „Armija
krajoje Lietuvoje“ (Laisvės
kovų archyvo) priedas, vyr.
red. D. Kuodytė, 1995 m., Lie-
tuvos politinių kalinių ir
tremtinių sąj., Laisvės al.
39, Kaunas. Spausdino „Auš-
ros“ spaustuvė. Sutartinė kai-
na 144 puslapiai. Antras to-
mas išleistas „Vilnios“ draugi-
jos bei Lietuvos politinių ka-
linių ir tremtinių sąj., Vilnius.
- Kaunas, pažymėta kaip „Ar-
mijos krajojovs“ antra dalis.
Sudarytojas K. Garšva, spaus-
dino SPAB „Aušra“, Vytauto
pr. 23, 3000 Kaunas, užsaky-
mo tir. 2000 egz., 302 psl., kai-
na nepažymėta.

„Armijos krajojovs“ (po to
AK) veiklos bruožai abiejose
knygose, kai kur apibūdinti
panašiai, bet aprašymai yra
smulkūs, išsamūs, kruopščiai
ir įdomiai pristatomi. Knygas
sudaro mokslinės studijos iš-
turimų šaltinių ir turimų do-
kumentų, kaip galima, duo-
dant objektyvesnį vaizdą.
Daugiausia archyvinės me-
džiagos apima AK veiklos lai-

kotarpį nuo intensyvaus kūri-
mosi 1943 metais iki jos lik-
vidavimo 1944 m. liepos mėn.
Paminima Lietuvos istorinė
medžiaga iš ankstyvesnio lai-
kotarpio, nuo 1939 m. Pag-
rindą davė ir paskatino 1995
m. vasario 18 d. aptikti AK ar-
chivą Vilniaus senamiestyje,
Matujų brolių Bernardinų vie-
nuolyno sienoje. Jie buvo su-
slapstyti čia todėl, kadangi
trys Bernardinų bažnyčios ku-
nigai, AK laikų, buvo jos na-
riai ir aktyviai dalyvavo jų
veikloje. Dokumentai liudija:
AK sekė gyventojus, plėšė ci-
vilius, tudė sąmoningus lietu-
vius ir rengėsi okupuoti visą
Lietuvą. AK veiklos metmenys
bavosai tam tikrais veiklos
planais, kaip:

1. spauda ir proklamacijos;
2. agitacija, sukelianti tarp
lietuvių nerimą;
3. dezorganizacija suklasto-
tais dokumentais praversti są-
myšį;
4. aferom lietuvių įstaigų
nenaudai, gestapo vardu at-
liekant pas lietuvių kratas;
5. veikla lietuvių sąskaiton,
lietuvių kalba leidžiamom pro-
klamacijom sabotuoti vokiš-
kas įstaigas, tuo sukeliant vo-
kiečių nepasitikėjimą lietu-
viais;
6. žvalgybine destruktyvine
veikla, įterpiant lenkus į lietu-
viškas pagrindinio organizaci-
jas, sukeliant neapykantą
tarp org. vadų;
7. registracija pagal vardus
ir adresus nusiteikusių prieš
lenkus;
8. polonofiliska veikla, pro-
lenkiško nusistatymo stiprin-
mu, leidimu specialių laik-
raščių lietuviams lenkų kalba.
Vienas pagrindinio AK vei-
kimo prieš lietuvių barų buvo

jų glaudus bendradarbiavimas
su vokiečių Ostlando saugumo
policija. Faktai nėra nugin-
jami. Tą nurodo vokiečių ir
lenkų istoriniai šaltiniai.

Pirmiausia būtų pravartu
apibūdinti Lietuvos lenko Vla-
dislovo Komaro veiklą. Trum-
pai: jis gimė Raguvėlės dvare,
Anykščių rajone 1910 m. 1928
m. baigė gimnaziją Poznanėje,
1934 m. grįžo į Lietuvą ir iki
1940 m. ūkininkavo savo dva-
re. Taip pat studijavo agrono-
miją Belgijoje ir Poznanėje.
Auklėjamas priešiškoji dvasioje
nepriklausomai Lietuvai, šni-
pinėjo lenkams 1939-1940 m.
Vokiečių okupacijos metu stai-
ga atsirado Vilniuje ir vokie-
čių buvo paskirtas Ostlando
krašto žemės ūkio tvarkymo
Vilniaus skyriun, kaip vokie-
čio Kobės pavaduotoju su pla-
čiomis teisėmis. Pasinaudoda-
mas tuo, dvarų valdytojais
paskyrė lenkus pagrindinini-
kus, kurie iš ūkinio su-
kaupytų atsargų aprūpindavo
AK maistu, žmonėmis, pasto-
tėmis ir kitais reikmenimis,
tuo igalindamas jį turėti tvir-
tą ekonominę ir atsarginių
žmonių bazę. Su jo paskyrimu
ir vokiečių jį pasitikėjimu,
daroma prielaida, kad tai ga-
lėjo atlikti tik su gestapo igai-
liojimais. Yra taip pat mano-
ma, kad Komaro dingimas
1940 m. iki 1941 m. birželio,
besislapstant nuo komunistų,
jis buvo užverbuotas gestapo.
Vilniaus srities komisaras H.
Vulfas, su kitais aukštais pa-
reigūnais juo pasitikėjo, o kar-
tu jiems buvo svarbus asmuo,
neš juo irgi pasitikėjo AK. Ko-
maras turėjo abiejų pusių pa-
laiminimą veikti. Yra galvoja-
ma, kad Komaro nuopelnai
AK yra nemažesni, kaip jos
vado Krzyzanovskio, kai jam
žuvus nuo lietuvių bataliono
policijos 1944 m. birželio 20 d.,
vokiečiai apgailestavo ir at-
keršio lietuviams. Tas aiškiai
rodo, kad vokiečiai už jo nu-
pelnus turėjo jam didesnius
planus ateitai. Reikėtų pa-
minėti, kad abiem AK svar-
biausiems globėjams atsitiko
panašiai. Vilniaus srities ko-
misaras Horstas Vulfas po
„Ostra Brama“ Aušros Vartų
AK operacijų, užimant Vilnių,
buvo patį vokiečių apkaltin-
tas AK apginklavimu ir rė-
mimu, buvo sušaudytas.

Abvero susitikimai su AK
struktūromis Vilniuje buvo
žinomi ne tik britams, bet ir
sovietams. Už AK praves-
tas kovas prieš komunistų par-
tizanus Maskva juos laikė iš-
davikais ir, aišku, kodėl jie
buvo sutvarkyti Lietuvoje ir
Rytų Lenkijoje.

Apie AK santykius su vo-
kiečiais Vilniuje nemažai me-
džiagos yra paskelbę patys
lenkų istorikai ir vokiečiai.
Idomu, kad sanderiai buvo da-
romi, pasikliaujant garbės to-
džiu. Po derybų įvykdavo
draugiškas vakarus su apeika-
binimais, pasibūciavimais ir
atsiprašymais. Iš vokiečių pu-
sės dalyvavo mjr. dr. Julijus
Christiansenas, kpt. Eibergas
ir vertėjas, vietinis vokiečių
Jakobis, o iš lenkų plk. Krzy-
zanovskis. Dar idomiau, kad
derybose dalyvavo anglų žval-
gybos atstovas, kaip tarpini-
kas, slapyvardžiu „Robertas“.
Vilniškės AK santykiuose
nebuvo per 3 metus nei vieno
atsitikimo, kad būtų suimtas
nors vienas lenkų vadas, apy-
gardos komendantas ar vy-
riausybės atstovas, išskyrus
porą. Palyginti, Varšuvoje vo-
kiečiai suėmė vyriausią ko-
mandantą, vyriausybės atsto-
vą, štabo viršininką, žvalgybos
darbuotojus ir kt., Krokuvos
suėmimai buvo beveik nuolati-
niai, o Polesės apyg. suimta
visa komendantūra. Duome-
nys rodo, kad vokiečiai tolera-
vo lenkų agentus ir šnipus Vil-
nijoje.

Kas AK Vilniaus apygardoje
apginklavo? Patys lenkai rašo,
kad nuo pradžių iki galo ne-
buvo nei vieno šautuvo, nei
vieno gramo sprogstamos me-
džiagos, numestos iš lektuvų,
taip pat negauta nei vieno
auksinio dolerio ar rublio.
Kaip matyti, nei Lenkijos vy-
riausybė, nei Vakarų sąjungi-
ninkai neperdavė AK ginklų,
taip pat lietuvių, kurie patys
jų stokojo. Vilniaus ir Naugar-
duko apygardose 16,000 gink-
luotų AK karių, ypač jai puo-
lanti Vilnių, buvo gerai gink-
luoti, daugiausia lengvais
ginklais — kulkosvaidžiais,
minosvaidžiais, šaudmenimis,
lauko liginėmis, ryžių prie-
monėmis ir kitais bėtiniais
dalykais. Ne tik vokiečių oku-
pacinė valdžia Lietuvoje ap-
ginklavo Vilniaus apyg. AK,
bet ir užtikrino maisto pristat-
ymą, ir žmonių rezervus per
Vilniaus krašto ūkio tvarkymo
atstovą Vladislavą Komarą.
Vilniuje ir Gudijoje ištisos sri-
vitys buvo perduotos AK, kuri
faktiškai ten vykdė net viešą
jaunuolių mobilizaciją ir AK
gretas. Per visą egzistavimą
vilniškė AK pagrindiniu prie-
šu laikė lietuvius, jų admi-
nistraciją ir kovines formuo-
tes. „Juodas sąrašas“, suras-
tas Bernardinų bažnyčioje, tai
aiškiai rodo. AK tiesiog tudė
lietuvius, noredama juos iš-
naikinti.

Lietuviams nepateisinus vo-
kiečių norų, subokotavus lie-
tuviški SS dalinių sudarymą
ir P. Plechavičiui nepaklau-
sius, vokiečių pasitikėjimas iš-

blėso. Jų pastangos nukrypo į
AK, stengiantis juos panaudo-
ti kovai su sovietiniais parti-
zanais. Kadangi lenkų veiki-
mo teritorijoje veikė nepagei-
daujama lietuvių administra-
cija, tai vokiečiai, noredami
įrodyti AK savo globą, padėjo
AK netiesiogiai išstumti lietu-
vius iš daugelio valsčių ir
miestelių. Vokiečiai užleido
lenkų partizanams dideles te-
ritijas, pasilikdami vieškelio
ir geležinkelio apsaugą.

Iš lenkų pusės, sutarus Ka-
tyno kapus ir nutraukus diplo-
matinius santykius 1943
m. birželio 26 d., o taip pat
Lietuvos ir Gudijos komparti-
joms paskelbus bendrą nuta-
rimą ir įsakymą visais būdais
kovoti su baltaisiais lenkų
partizanais, Vilniaus raj. AK
reikėjo sąjungininkų vokiečių.
Gera draugystė baigėsi 1944
m. vasaros metu, kada Vil-
niaus „Ostra Brama“ akcija
buvo atkreipta prieš vokie-
čius.

AK siautėjimo metu Rytų
Lietuvos žemėse ryškiausiai
tyrmi Glitiškių įvykiai. Trage-
dija įvyko 1944 m. birželio 20
d. Glitiškių dvare, kurį admi-
nistravo žinomas akovcas (AK
žmogus) Vladislavas Komaras.
Pabėręs miestelio savisaugos
dalinio kareiviai už lenkų
įvykdytą dviejų draugų išdavi-
mą, kurie buvo AK suzeisti,
sušaudė 26 civilius, to dvaro
gyventojus. Netrukus po šio
incidento iš Vilniaus atvyko
lenkas Komaras, vokiečių titu-
luojamas baronu von Komar,
lydimas Reicho vokiečio Hof-
mano, aptiureti dvaro. Lietu-
viai, nebodami vokiečio, pa-
griebė jį (Komarą) ir tuoj pat
sušaudė. Pasirodo, birželio 19
d. apie 300 lenkų akovcų Gliti-
škių apylinkėję plėšikavo. Už-
tikrinant saugumą, bataliono
vadas, išsiuntė 8 žvalgus iš-
aiškinti padėtį. Kilus susi-
šaudymui, žuvo keturi, o du
pabėgo. Kadangi dvaro tar-
nautojai ir darbininkai išdavė
akovcams du pasislėpusius
suteisuosius, ir kadangi įžu-
lus vietinių lenkų elgesys ir
neišduodant skundikų, lietu-
vių kuopos vadas įsakė su-
šaudyti visus 26 dvaro darbi-
ninkus. AK keršto akcijos,
įvykdytos paskutinę birželio
savaitę Dubingiuose ir jos
apylinkėse metu, buvo nuzu-
dyta apie 100 žmonių, tarp jų
nemažai vaikų, moterų, senų.
Apytikriais apskaičiavimais,
Rytų Lietuvoje akovcai išžudė
apie 1,000 lietuvių. AK teroro
akcija buvo vykdoma plačiai
prieš įtakingesnius ir veikles-
nius asmenis, kaip kunigus,
mokytojus, girininkus, eigu-
lius ir kitus.

(Nukeita 4 psl.)

Danutė Bindšienė

Dar vienas vilties spindulėlis

Sakoma, kad žmonės labiau
bijo vėžio ligos, negu bet ku-
rios kitos, įskaitant širdies su-
trikimus ar smegenų insultą.
Tas taikoma ne vien ameri-
kiečiams, bet ir kituose, la-
biau išsivysčiusiuose kraštuose
(juk ten ir vėžio atvejų kve-
nas daugiau pasitaiko) gyve-
nantiems. Beveik kiekvienas
pažįstame ir savo tautiečių —
net labai artimų, net šeimos
narių, — kuriuos iš mūsų tar-
po išskyrė vienokia ar kitokia
vėžio rūšis.

Nors šiuo metu vis daugiau
vėžio sergančiųjų pagydoma
arba liga bent sustabdoma ir
taip pacientai kur kas ilgiau
gyvena, bet, gydytojų nuo-
mone, vienintelis tikras gydy-
mo būdas yra operacija, kai vi-
sos vėžio ląstelės pašalinamos
iš organizmo. Operacijos me-
todą sustiprinus radiacija,
chemoterapija ar vaistais, vė-
žys sunaikinamas. Jeigu ne-
imanoma liginio operuoti, ga-
limybų nugalėti vėžį nedaug.

Nors priskaičiuojami šimtai
skirtingų vėžio rūšių, bet —
bent Amerikoje — dažniausiai
pasitaikantys yra: išėinamo-
sios žarnos, krūtų, plaučių,
prostatos. Gydytojai ir įvairūs
sveiko gyvenimo propaguoto-
jai teikia daugybę patarimų,
kaip gyventi, maitintis, galbūt
net elgtis, kad vėžio pavojus
sumažėtų, tačiau kai kurie
žmonės, net taip sveikai gy-
vendami, šios ligos neišvengia,
ypač jeigu prisideda genetinės
ar aplinkos taršos priežastys.
Iki šiol vienintelis tikras bū-
das nugalėti vėžį — „sūciuoti“
pacijoje užuomazgoje ir sunai-
kinti.

I vasario mėnesio pabaigą
galbūt švystelėjo ilgai lauktas
vilties spindulėlis: Georg Au-
gust universiteto, Goettingen,
Vokietijoje, tyrimų laboratorij-
oje dr. Paul Thelen paskelbė,
kad naujai atrastas „ginklas“
teikia vėlių nugalėti kai ku-
rias vėžio rūšis. Eksperimen-
tinis vaistas, kol kas pavadintas
STI 571, puola ir sunaikina
tik vėžio ląsteles, o sveiko-
soms nepakenkia. Tai tary-
tum „specialus įrankis“, skir-
tas naikinti vėžį. Pirminiai ty-
rimai su vėžio sergančiais
žmonėmis davė teigiamų re-
zultatų. Žinoma, iki tyrimų
galo dar truks daug laiko, bet
svarbiausiu pasiekimu laiko-
ma prielaida, kad pagaliau
tyrimai, ieškant vaistų prieš
vėžį, pasuko nauja linkme.
Galima sakyti, kad atrasta

silpnoji vėžio ląstelių vieta,
arba bent veiksmingesnė stra-
tegijs su jomis organizme ko-
voti.

Iki šiol patys veiksmingiau-
si vaistai buvo daugiausia au-
galiniai, atrasti gyvojoje gam-
toje ir turintys gydomųjų
savybių. Tačiau jie ne visuo-
met vienodai patikimi ir sun-
kiai pagaminami (kai kurie
augalai, surinkti iš Pietų
Amerikos džunglių ir davę vil-
čių, kad iš juose rastų
medžiagų bus galima paga-
minti vaistų kovai su vėžiu,
naikinant ir deginant džium-
gles, jau išnykę). Todėl į leng-
viau kontroliuojamą vaistų ga-
mybos darbą laboratorijose ir
tam pritaikytose įmonėse de-
dama daug daugiau vilčių, ne-
gu į atsitiktinius atradimus
gamtoje.

Žinios apie galimus naujus
vaistus prieš vėžį, taip džiū-
giai ir sensacingai pradėtos
skelbti kai kuriose šio krašto
laikraščiuose, paskatino daug
vėžio sergančiųjų ar jų šeimos
narių kreiptis į savo gydyto-
jus, prašant įjungti į tyrimus,
kuriuose tų vaistų veikimas
tikrinamas. Deja, kaip jau
minėta, vaistai kol kas veikia
tik prieš specifinę vėžio rūšį, o
rezultatai dar tokie nauji ir
neiširti, kad per daug džiū-
gauti neratariama.

Galbūt pati svarbiausioji
šio atradimo pusė yra langas,
praverstas į šviesą. Paprastai
tiekia nuo kalno peridinti
vieną akmenį, kuris, riedė-
damas vis greičiau ir greičiau,
sukelia didelę grūtį. Visi di-
dieji atradimai ar išradimai
prasidėjo vienu atšarū: lūžiu,
kartais visai netikėtai pasitai-
kusių, o po to jau buvo daug
lengviau darbą tęsti, tobulinti,
pritaikyti įvairioms reikmėms.
Reikia tikėti, kad pagaliau
atėjo laikas laimėti karą su
vėžiu, nors dar pasirik-
ti „mūšių“ medicina jau yra per
pastarusius du dešimtmečius
laimėjusi. Vėžio liga — gajus
būdų vėžio priešas, o galbūt su
juo niekuomet nebuvo kovoj-
ama visais frontais. Nepaisant
kiek žmonių jis kasmet nu-
žudo, kiek milijonų dolerių
skiriama tyrimams, ieškant
būdų šią baisią ligą nugalėti,
kol kas rezultatai nelabai pa-
stebimi. Kai kas net įtaria,
kad vėžio tyrimams dėl kaž-
kokių priežasčių nėra skiria-
ma tiek dėmesio, kaip, ku-
rioms kitoms ligoms.

MIRTIS ATĖJO IŠ MURAVOS

ČESLOVAS SPIRGEVIČIUS

Nr. 29

(Tęsinys)

As amžina melancholike. Mano siela tik momentais
būna linkama, laiminga. Dažniausiai man esti liūdna.
Kodėl, negaliu pasakyti. Kartais mane pagauna sva-
jūngumas, as tada esu meili, jautiuosi esanti kažkas
daugiau nei paprastai. Savęs nepažįstu, kas esu... Ko-
kios vertės esu, kad kas man pasakytų!

O siela trokšta teisybės, ieško kilnumo!!! Mano siela,
būk laiminga, linksminink mane, skaidrink mano vei-
dą!!!

Kokios pareigos laukia mane? Ar šventos Motinos,
ar žmonos pareigos, kai turėsiu aukoti jėgas kūdi-
kams ir vyrui, stengiaus būti gera, ištikima, meili ir
švelni.

Mano idealas — krikščioniška šeima. Sunkios šios
pareigos moteriai; reikia atsiduoti visa širdimi auk-
lėjimui ir ruošai. Kodikis — didžiausias motinos
džiaugsmas, nes ten jos kūnas, jos kraujas, skausmai,
viltis ir laimė... Man net keista, kad as tokia jauna, o
jau kalbu apie šeimą, juk nieks mane nemylė ir ne-
mylės!

Gal as mirsiu!!! Gal liksiu davatkėle, sena pana!!!
Kaip Viešpats duos, taip bus gerai.

Grįždama iš gimnazijos sutikau Narcizą, grątiąja
damą. Ji sakė einanti į konservatoriją. Į gimnaziją
dabar neis, nežinau kodėl. As su ja is tolo negaliu ly-
gintis. Jos elegancija, grakštumas, grožis, o as stora,

atrodau kaimietukė. Praslinks daug metų, vertysiu
šiuos lapus, viską prisiminsiu. Gal bosi labai nelai-
minga, o gal ir laiminga. Žvaigždės danguje mirgės,
mėnuo kelia rodys, gėlės žiedelius suglaus, žiogai grs
dainele, as vertindama lapus giliai atsidusiu... Jau-
nystė, jaunystė mano iki šiol liūdna. Kiek valandų
džiaugsmingą, nemažai tylių ir skaudžių. Gaila ma-
šių dienų, praėjusios vaikystės. Laimingi tie nekald
metai.

Žiedai, žydėkite mano širdyje, papuoškite veidą, dar-
bus, žodžius ir mintis!!!

1941 rugpjūčio 30. Antradienis

Vakar vakare atklydo mano tokios mintys. Rodos, as
istekėsiu už seno batiuivio su viena akimi, šlubo. Tu-
resim seną grytelę, sklypėlį, porą vištelių. Jis taisys
batus, as virsiu ir dirbsiu darė. Žiemą bus sunku, is
neturto as eisiu dirbti būtent pas Narcizą. Ji tada bus
artistė, garsi primadona, daktaro žmona. Gyvena ji,
rodosi, puikiuose rūmuose, suvažiuoja daug svečių,
otia iki aušros. As bosi jai dėkinga, kad ji man les
plauti grindis, valyti savo šleputes ir atiduos man se-
nas šluotes.

Man riedėjo asaros is akių, bet as patenkinta tokiu
likimu, kad tik Dievas taip duotų man ir Narcizai. Juk
daugiau as neverta.

1941 spalio 2. Ketvirtadienis

O, kad as galėčiau būti meili kiekvienam žmogui,
kokia as tada jausčiausi laiminga! Juk tai kiekvienam
pasiekiami ir as galu tai įvykdyti, bet sunku, sunku.
Reikia save gerai suimti į stiprias rankas, reikia kovo-
ti su pyktiu, nepalankumu.

Būti simpatiška ir kukliai, tai — laimė, laimė ir pa-

siseikimas tarp žmonių. As noriu save gerbti ir gerbti
kitus, bet turiu būti meili, gera, kukli, simpatinga.

Marija, mano Motina, padėk man būti tokia meilia,
kaip tos gėlės yra meilios, įberk sauleje kvapnių rožių
lapelių ir mano sielą ir širdį, ir mano lūpose bus am-
žinas šypsenys visiems neprieteliams, turtingiems,
draugams ir vargšams.

Viešpatie, laimink mano likimą, neleisk man žūti
tarp nuodumių, padėk man žengti šio gyvenimo keliu
ir pasiekti amžinąjį laimę.

As žinau, Dieve, kad tu man padėsi, tu myli mane
tokią, kokia as esu, o as už Tavo meilę ir malones at-
silyginsiu nedarydama nuodumių.

Nuodėmė — nuodai, ji nuodija kilnius pasiryžimus,
skausciai širdį, kuklumą, bet labiausiai nuodija meilę
Dievui ir atitraukia nuo Jo.

As nujauciu permainingą savo gyvenime, nujauciu ar-
tėjancį laimę ir skausmą. Bet gal tai svajonės — įsi-
vaizdavimas.

Vakar buvau pas Vandą. Ji — palaimintas Dievo
kodikis, ji — geroji mergaitė. Jos širdyje slepiasi do-
rybės — kuklumas, švelnumas, gerumas. Jos prote —
gabumai, išmintis, ji darbšti. Ji yra puiki draugė, ke-
lianti sielą nuo žemės. Ji dora! O dorovė — mergaitės
papošalas ir jos grožis. Ji graži!!! Jos veidelis ramus
ir švelnus. Ji religinga!!! Del to ir laiminga. As ją my-
liu. Ją visi turi mylėti...

Paskutinė pamoka buvo kūno kultūra. Žaidėme so-
de. Namu dažniausiai grįžtu viena. As mėgstu vienu-
mą, ramybę. Tada esu patenkinta, kai mano ramybę
sutrukdė protingas žmogus. Namuose radau Zefiriną.
Su ja mokausi toje patalioje gimnazijoje. Ji yra pirmoje
klaseje. Zefirina atrodo protinga mergaitė. Mokslas,
manau, jai gerai sekasi. Prašę paskolinti kai kurių

knygų. Kokias galėjau, paskolinau. Eisiu pas ją, še-
tadienį.

Oras gražus, nešaltas, ruduo, lapai gelsta, saulutė
kyla aukščiau, dienos trumpėja.

As esu patenkinta ir laiminga. Nežinau kodėl. Ma-
mytė vonioje prie pečiaus maudo Česuką, as rašau.
Mintį daug, širdis kažko plaka, siela rami. Rašyčiau
visą naktį apie gėles, Dievą, rudenio vakarus, meilę,
tėvelius ir Vandą.

As esu romantiška, mane žavi muzika, gėlės, ma-
lonūs vakarai, vargonų melodijos, protingi, švelnūs
žmonės.

Švelnumas yra puikus būdas patekti į neprietelio
širdį, įgyti jo meilę ir palankumą. Švelnus žmogus —
laimingas. Švelni mergaitės panaši į angelą. Mergaitė
yra angelas — veliau tampa motina ir žmona, tampa
šeimos angelu — švelnus jos būdas ir veidas skleidžia
meilę ir pasitikėjimą, kancios ir rūpesčiai virsta gelių
žiedais.

1941 spalio 5. Sekmadienis

Mamytė išėjo į mišką rinkti grybų. As pasiliksiu su
tėveliu. Į bažnyčią nueiti negalėjau, nes turėjau išvir-
ti pietus. Tėvelis būtinai turėjo dirbti.

Labai malonus oras. Saulutė šviečia ir šildo, vora-
tinkliai draikosi ore. Malonu...

Atėjo Vandutė. Atidarėme langą ir skaitėme knyga
„Tu ir Ji“. Mes laiką leidžiame naudingai, rūpinamės,
kaip geriau pasirošti savo kilnioms pareigoms.

1941 spalio 10. Penktadienis

Truputį atšilo, nes naktį šalo. Darytyje jau nuvyto
astros... Saulutė šviečia. Hitleris pakeitė savo įsa-
kymą, kad nešaudyti žydų. Nors jų jau mažai beliko.
Jie — kankiniai!

(Bus daugiau)

V. LANDSBERGIO FONDAS LAIKOSI SAVO NUOSTATŲ

Vytauto Landsbergio vardu Lietuvoje įkurtas fondas remia neigalius vaikus, o taip pat jaunos, talentingas muzikus. Fondo veiklos sėkmingumu ypač rūpinasi ir daug laiko paskiria Gražina Landsbergienė. Savo atsiųstoje 1999 metais VLF nuveiktų darbų ir investuotų lėšų apžvalgoje ji dar kartą pabrėžia, kad fondas nenukrypsta nuo savo nuostatų: remti neigalius vaikus, jų gydymui ir reabilitacijai skirtas medicininis programos, taip pat ugdyti jaunos, talentingas muzikus. Laikantis šių nuostatų, štai kaip 1999 m. buvo panaudotos lėšos iš V. Landsbergio fondo.

Mediciniai:

seminarui „Specialiųjų pedagogų ir specialistų pagalba vaikams, turintiems žymių neurovystymosi sutrikimų“ — 7,140 Lt;
bendrijos „Viltis“ Šiaulių raj. skyriui — ugdymo priemonės — 3,000 Lt;
vaikų, sergančių hidrocefalija, sąjungai — ugdymo ir lavinimo priemonės — 1,000 Lt;
bendrijos „Viltis“ Radviliškio raj. skyriui — lavinimo priemonės — 1,000 Lt;
Kijelių specialiajam ugdymo centrui — meninio lavinimo priemonės — 1,500 Lt;
Kauno Krikščioniškiems gimdymo namams — klinikinės kraujo analizatoriaus — 22,008 Lt;

Vilniaus universiteto medicinos fakulteto Pediatrijos centrui — specifiniai alergenai — 3,019 Lt;

Alytaus sutrikusio vystymosi kudiškių namams — 4,363 Lt;

seminarui „Neurologiniai vaikų abilitacijos aspektai“ — 2,400 Lt;

Skuodo ligoninės Vaikų akių ligų skyriaus oftalmologinė įranga — 39,000 Lt;

Tomui Ručiui — stažuotė Italijoje — 800 Lt;

Panevėžio vaikų abilitacinio ugdymo centrui — meninio ugdymo priemonės — 1,000 Lt;

KRUVINASIS PALIKIMAS

Atkelta iš 3 psl.

Teroru ir zudynėmis buvo užsmota galutinai sulenkinti Vilnijai ir pakirsti joje lietuvių šaknis. Viena veikimo formų buvo masiškai terorizuoti ukiniukus, grobti jų turtą ir naikinti. AK Vilniaus apyg. vadovybės palikti dokumentai įsakymų forma, rodo, kad bet kokie lietuvių veiksmas prieš lenkus sulauks griežtų represijų prieš lietuvių tautybės gyventojus, atsakant 10 lietuvių už vieną lenką. Tie įsakymai buvo išpildyti su kaupu.

As, kaip senų laikų vilnietis, nepritaręs komunizmo ir polonizmo užmojams ir sovietų bei lenkų partizanų siautimo mūsų krašte akistatoje, laimėj, turėjau progos studijuoti Vilniuje, o tėvui, laimingai galėjusiam pasiūlyti pavojaus metu, šeima buvo tik apipilėta. Jau neskaitant patirtos baimės, kad po trijų dienų vienintelio sūnaus paimtą kūną nebuvo įmanoma nuo sutinimo įvilkti į drabužį! Jo pavadė Alkimėnas, tikras kankinys už lietuviškos prigimties išlaikymą lenkų okupuotame krašte!

viešajai įstaigai „Dailės kalba“ — ugdymo priemonės — 501 Lt;
seminarui „Neurovystymosi terapija“ — 6,088 Lt;
dvi vardinės stipendijos Kauno Medicinos universiteto Medicinos fakulteto studentams — Jurgitai Gedminaitėi ir Jurgitai Kuprėnaitėi (12 mėn. 200 Lt x 2 = 4,000 Lt) — 4,800 Lt.

Iš viso 1999 m. iš VLF fondo medicinai skirta 97,620 Lt.

Muzikams:

dvi vardinės stipendijos LMA studentams — E. Minkštimui ir A. Juodzevičiui (10 mėn. x 200 Lt studentui sausio, vasario, kovo, balandžio, gegužės, birželio, rugsėjo, spalio, lapkričio, gruodžio) — 4,000 Lt;

Gailutei Mikšytei — studijos Bazilio muzikos akademijoje — 400 Lt;

Mindaugui Baltiūnui ir Vainiui Sodeikui — VLF prizas 1998 m. fortepijoninių ansamblių laureatams — 200 Lt;

Indrei Petrauskaitėi — stojamieji egzaminai New Yorke ir meistriskumo kursai Izraelyje — 2,800 Lt;

Linai Laivytei — vokalo studijos Grace — 600 Lt;

Giedriui Gelgotui — fleitų kvarteto konkursas Prancūzijoje — 1,200 Lt;

Sonatai Alšauskaitei — N. Rubinšteino konkursas Paryžiuje — 800 Lt;

Dainiui Vailionui — tarptautinė etnomuzikologų konferencija Sankt Peterburge — 300 Lt;

Vaivai Eidukaitytei — N. Rubinšteino konkursas Paryžiuje — 400 Lt;

Kęstui Pavalikiui — N. Rubinšteino konkursas Paryžiuje — 400 Lt;

Giedrei Žalytei — N. Rubinšteino konkursas Paryžiuje — 400 Lt;

Birutei Bizevičiūtei — N. Rubinšteino konkursas Paryžiuje — 400 Lt;

Linai Krepšaitėi — N. Rubinšteino konkursas Paryžiuje — 400 Lt;

M. K. Čiurlionio menų gimnazijai — parama skirta moksliniams, vykstantiems į konkursus užsienyje — 1,000 Lt;

Digitai Čiuriškienei — vokalistų konkursas Slovakijoje — 400 Lt;

Nomedai Kazlauskaitėi — vokalistų konkursas Slovakijoje — 400 Lt;

Vakariui Lopui — koncertas, skirtas Vaikų gynimo dienai — 300 Lt;

Daivai Parulskienei — MIC asociacijos konferencija Australijoje — 400 Lt;

Sandrai Jonušaitėi-Iljoitienėi — meistriskumo kursai Zalcburge — 600 Lt;

Lilijai Stupnianek — meistriskumo kursai Vienoje — 600 Lt;

Kristinai Juknevičienėi — meistriskumo kursai Paryžiuje — 400 Lt;

Vilijai Poškutei — stipendija už rugsėjį, spalį, lapkritį ir gruodį — 800 Lt;

Edvardui Armonui — stipendija už rugsėjį, spalį, lapkritį ir gruodį — 800 Lt;

Vytautui Lukošui — parama, vykstant į konkursą Italijoje — 400 Lt;

Lietuvos Muzikos akademijai — E. Balsio konkurso laureatams — 1,000 Lt.

Iš viso jauniems muzikams 1999 m. paskirta 19,400 Lt.

Gražina Landsbergienė

• Norėdami paragauti laimės skonio, kartais paliekame išsijotę kaip kvailiai.

Gražina ir prof. Vytautas Landsbergiai.

BRANGUS MALONUMAS

REMIGIJUS MISIŪNAS

Kaip nusakyti knygų vaikams vertę? Kai kas sako, jog nuo to, ką skaito vaikai, priklauso ateitis, knygos vaikams — pačios svarbiausios knygos. Deja, Lietuvoje tėvus labiau jaudina kitoks jų brangumas — kainos. Mat leidėjams knygos vaikams — brangus malonumas, išleisti ją kainuoja daugiau nei romaną suaugusiems, o gauto pelno nedidelis lyginti, neretai leidėjams lieka džiaugtis, jei pasiseka atgauti investuotas lėšas. Ir vis tik per metus išleidžiamų knygų kiekis kasmet vis didėja ir artėja prie pusės tūkstančio knygų ribos, tačiau vaikų literatūros specialistai nepaliauja skambinė pavojaus varpas.

Vienas dalykas jų netenkina — vertinės literatūros, kurios kiekis vis auga, kokybė. Mat tarp jos daug prastos, be to, stebina knygų-zaislių gausa. Natūralu, kad leidėjai „pataikauja“ perkeičiam, skuba leisti, ko dar nebuvo, tačiau ne visada pasirūpinami kokybe. Ypač kai knygynų lentynose akys pirmiausia užkliūva už puošnių klasikinės literatūros vertimų, Disney adaptacijų, pervertimų, Paryžiaus kuprus ar Anderseną undinėle skiriasi nuo originalo kaip diena ir naktis. Tiesa, su tuo galima taikstyti, atmetant, kad tai jau Lietuvoje pasisekimo sulaukusį Disney filmų sekimais. Visai kas kita, kai tokia erzacinė literatūra leidžiama, prisidengus skambia vėliava — „ilustruota didžioji klasika“.

Pavartius tokias iš amerikiečių pirktas knygas, vaikų literatūros specialistams verkia norisi, nes čia ir „Oliveris Twistas“, ir „Tomas Sojeris“, ir J. Verno knygos parašytos viena ranka, iš jų telikęs apčiuopiamas siužetas, o jos vertimos taip „rūpestingai“, kad net tiešingės kalbos skryba jose liko amerikietiška. Telieta stebėtis, kad šias knygas leidžiantys leidėjai „Alka“ vadovauja buvęs vaikų poetas ir Kultūros ministras bei gūstas, kad gal vieną kitą neskaitantį vaiką tokios knygos paskatins skaityti.

Tiesa, po truputį į Lietuvą patenka ir geros vertinės knygos. Geriausiomis knygų vaikams serijos laikomos „10+“ ir „H. K. Andersenio premijos laureatai“. Pastarąją leidžia „Lietuva“ leidykla ir jos knygos neužbūna knygynuose, o pati serija nesunku formuoti — autoriai apdovanojami, jų kūriniai žinomi pasaulio lyg.

Leidyklos „Alma Littera“ serija „10+“ svarbi tuo, kad turi aiškų adresatą — skaitytoją, įveikusi pirmąjo dešimtmečio pakopą. Beje, šios knygos „daugiakopės“, jas su malonumu skaito ir mamos, ir močiutės. Be to, išleistos C. S. Lewis

„Narnijos kronikos“ — visame pasaulyje populiarios, labai savitos knygos. Nemažai išsina gerų enciklopedinio pobūdžio leidinių vaikams, kad ir pavėluotai, bet pasirodo visame pasaulyje pripažintos knygos. Pavyzdžiui, išėjo šimtametės B. Potter knygos — paveikslėliai, kritikų vadinamos „Triešio Petriuko“ serija, kurios galėtų būti pavyzdžiu, padedanti paaiškinti, kas yra meniška knyga vaikams.

Kita bėda — kad tarp lietuviškų knygų vaikams klesti grafomanija ir sėvalaida, pavyzdžiui, 1997 m. vaikiškas knyges leido beveik 20 Lietuvos leidyklų: Jonavoj, Utenoj, net Taurėnuose, ir nors pasirodydavo dideliais tiražais, dauguma jų buvo ne tik menko turinio, bet ir prastos poligrafijos. Specialistai teigia, kad naujų vardų lietuvių vaikų literatūroje beveik nėra, o kad jie atsirastų — trūksta leidyklų dėmesio. Tiesa, kartu pripažįstama, kad mūsų literatūra, matyt, yra išsiganusi geros vertinės literatūros srauto ir pati vaikų, nes labai mažai rašytojų dalyvauja balandžio pradžioje vykstančioje vaikų knygos šventėje.

Kaip išsigelbėjimą, siūlyta pakartotinai išleisti anksčiau išėjusias „gyvųjų klasikų“ knygas — Kazio Sajos, Vytauto Žilinskaitės, Vytauto Petkevičiaus ir kitų, ir tai jau daroma, atsirado kelios serijos, kur leidžiamos šių ir kitų autorių (Petro Tarasenkos, Prano Mašiot, Kazio Borutos) knygos bei lietuvių pasakos. Be to, išleidžiamos išsivertę rašytojų knygos vaikams — Vytauto Tamulaičio, Jurgio Jankaus, Stepo Zobarsko. Viena bėda, kad tarp vaikų kasmet renkamų populiariausių knygų jų nėra, ko gero, su verslinėmis tegali varžytis Skotijos atotrūkis nuo šiuolaikinio vaiko, pasaulio.

Atrodo, rašytojai lyg nemato dabartinių skaudžių realiųjų ir rašo apie savo vaikystės patirtį, apie vaikų apskritai, „kaip peikas“ pakeisdami „centais“ arba įpindami jokiai knygai sėkmės neatnešusią kokią politinę realiją.

Knygos vaikui turi visiems rūpėti, tačiau patiems vaikams, ieškantiems knygos, trūksta orientyrų. Leidėjai skundžiasi, kad apie jų knygas mažai rašoma spaudoje ir tėvams, norintiems nupirkti vaikams knyga, sunku susigaudyti jų sraute.

Literatūros vaikams diapazonas labai platus — nuo priešmokyklinuko iki jaunuolio. Labai svarbu, jog geras kūrinys patektų į vaikų rankas tinkamu laiku, atitiktų jo

amžiaus tarpsnį, nes ko jis neperskaitys savo laiku — vėliau neįpirsi. Prieš keletą metų knygos dar galėjai rasti orientyrą, vienu sakiniu įvardinantį adresatą: jaunesniajam ar vyresniajam mokykliniam amžiui... Nors šis klasifikavimas gana problematiškas, bet, antra vertus, davė naudos. Dabar tikėtis pagalbos, tarkim, iš knygynų darbuotojų naivu, nes ir jiems sunku susigaudyti knygų lavinoje. Be to, neretai iš knygynų atkeliauja visiškai „nuoga“ knyga — be jokios informacijos apie autorių, jo kūrybą.

Orientyrą, perkant lietuviškas knygas vaikams, gali būti kai kuriose jų esantis įrašas: „Knygų vaikams vertinimo ir atrankos komisija rekomenduoja šią knygą kaip menišką ir pedagogiškai vertingą vaikų ir mokyklų bibliotekoms“. Jos atsiradimu pasirūpino vaikų literatūros specialistai, siekdami bent šiek tiek padėti susiorientuoti bei mėgindami atgaivinti prieškarinio tradiciją, kada prie Švietimo ministerijos veikė mokslo priemonių ir bibliotekoms (mokyklų) skiriamų knygų tikrinimo ir aprobačijos komisija, sudaryta iš autoritetinių asmenų. Ilgą laiką jos atsakingu sekretoriumi buvo L. Gira, jos darbe dalyvavo Vaidzantas, J. Jablonskis, P. Mašiotas ir kiti, įnešę savo indėlį į knygų leidybą.

Komisija pasitelkdavo recenzentus iš patį autoritetingiausių to meto žmonių. Jie savo recenzijas pateikdavo komisijai, o ji sprendavo pritariti ar ne jo spausdinimui. Kartais tarp autoriteto ir jam anonimino recenzento išiliepsnodavo diskusijos raštu ir tada komisija duodavo rankraštį recenzuoti papildomai. Po kai kurių recenzijų autoriai rankraštį pataisydavo, o komisija iš naujo peržiūrėdavo ir galutinai sprendavo.

Leidėjai buvo suinteresuoti, kad autoriai rankraštį atneštų su įrašu, nes tokiu atveju Švietimo ministerija knyga pirkdavo mokyklų bibliotekoms. Be to, toks įrašas buvo geras orientyras ir kitoms bibliotekoms, atsiirenkant vertingas knygas. Visuomenė irgi pradėjo labiau vertinti pripažintą knygą. Ši komisija suvaidino pozityvų vaidmenį komplektuojant bibliotekas geromis knygomis, skatino rašytojus rimtai žiūrėti į rašymą vaikams.

1996 m. atkurtos „Knygų vaikams vertinimo ir atrankos komisijos“ paskirtis beveik su tam pačiu prieškarinės komisijos. Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintuose nuostatuose sakoma, kad „vertinimo ir atrankos komisija turėtų analizuoti naujas grožines ir pažintines knygas lietuvių kalba leidžiamas knygas, įvertinti jas meniskumo, kalbos taisyklų bei stilingumo, dalykinio turinio ir pedagoginio požiūriu“. Komisija, gavusi iš leidyklų rankraštį ir jį išanalizavusi, gali rekomenduoti leidyklai išrašyti įrašą: „Knygų vaikams vertinimo ir atrankos komisija rekomenduoja šią knygą kaip menišką ir pedagogiškai vertingą vaikų ir mokyklų bibliotekoms, plačiam skaitytojų ratui“. Tai tam tikras leidinio kokybės garantijos ženklas. Šitai padeda bibliotekininkams, komplektuojantiems naujus fondus, be to, gal vienas kitas pirkėjas atsisveigia ir rekomendacijas.

Ši komisija — tai bene vienas, kas rūpinasi vaikiška knyga, nors raginimai skirti jai kuo didesnę dėmesį seniai girdisi. Buvo prisimenama nepriklausomos Lietuvos patirtis, kada prie Švietimo ministerijos buvo įkurta specialioji komisija vaikiškoms kny-

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 98th Street
Tel. (708) 424-8864
(773) 561-8864

TAISOMĖ
SKALBIMO MAŠINAS, SILDYTVUŠUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6824

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing, Tel. 800-820-6155.

Housekeeper needed!
Full time; come and go or live in. Lake Shore Dr. location. Must have good references. Must answer in English. Tel. 312-255-1919 or 312-255-1197.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 886-8888
HOME (708) 426-7180
FAX (708) 886-4919

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas vertus
• Pirkame ir parduodame namus
• Pensiškai nuolaida

KIMBLECK REALTORS
7822 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravus. Įkainavimas vertus.

Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ka tik atvyktų į JAV?
Ne problema!
Žemos automobilio kainos!
Maži mėnesiniai mokėjimai!
Nėra pradinio mokėjimo!
Galkite atsi už visą šandilę!
(630) 297-2748

gos leisti. Kad tokių knygų atsirastų daugiau, 1938 m. Raudonasis Kryžius paskyrė pirmąją vaikų literatūros premiją. Tam tikra sistema egzistavo tarybiniais metais, bet išnyko po 1990 m., nes netiko prie naujų sąlygų.

Geresnė ateitis visada siejama su naujais vardais, tačiau Lietuvoje išnyko ir literatūrinė periodika vaikams, buvo vienintelė vieta, kur galėdavo debiutuoti nauji autoriai. Specialistų teigimu, tai skandalinga, gėdinga, kai kuriems literatūros žanrams — apsakymui, eilėraščiui, — praeitina; kaip ir tai, kad dėmesį vaikų knygos kūrėjams terodo

privatus asmenys, kaip kad premijos geriausiems metų vaikų rašytojui steigėjas Š. Marčiulionis.

Lietuvoje jau pasirodė keletas knygų, kurių autoriai — vaikai. Pavyzdžiui, 1996 m. buvo išleistas 5-12 metų vaikų parašytų 20 pasakų rinkinys „Malūno paslaptis“, papuoštas M. K. Čiurlionio menų gimnazijos pradinukų piešiniais. Nesinori būti liūdnu pranašu, tačiau gali būti taip, kad lietuviškos knygos vaikams reikalaus pasitaitys tik tada, kai jų autoriai užgaus ir rimtai imsis plunksnos.

VASARIO 16-OJI SIGNATARŲ NAMUOSE VILNIUJE

Vasario 16-osios, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės iškilmės Vilniuje, prie Signatarų namų, Pilies gatvės prasidėjo iškilmis, išvakarėse, vasario 15 dienos vakare, sutemus, kada buvo ryškiai apšviestas visas pastato fasadas, o pirmojo aukšto lange pastatytas laikrodinis, kurio įgarsintas tikėjimas ir jam antrinantys Šv. Jonų bažnyčios varpo dūžiai kas valandą tarsi skaičiavo paskutines minutes iki lemtingo Lietuvos istorijai momento — nepriklausomybės atkūrimo.

Vasario 16-os dienos rytą prie Signatarų namų pastato garbės sargybą pradėjo eiti Lietuvos kariuomenės garbės sargybos kariai, iškilmingai nuotaką besirenkantiems vilnietiams ir miesto svečiams palaike grieziantis Šv. Kristoforo styginis kvartetas kažkada buvusios garsios „Baltosios Štralio“ kavinės patalpose, kuri buvo atvira visiems.

14 val. trečiojo aukšto balkone išsiriakius Lietuvos kariuomenės garbės sargybos salves būriui ir pro palėpės langą pasigirdus trimto garsumo, į antrojo aukšto balkoną išėjo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Jau tradicija tapusi Seimo pirmininko kalba iš šio balkono, šiemet buvo persunkta ir nelinksmomis pastarųjų mūsų krašto dienų aktualijomis.

Palydėjus Seimo pirmininką trimto garais, vėliau iš to paties balkono iškilmingai perskaitytas visas 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Ne-

priklausomybės atkūrimo akto tekstas ir varpo dūžiais pažymėtos visų dvidešimties šio akto signatarų pavardės. Iškilminga ceremonija užbaigė Lietuvos valstybės himnas, trys salės šūvių ir Vilniaus Arkikatedros choro sugiedotos J. Naujailio ir Maironio „Lietuva brangi“ bei „Oi neverk, motušėle“...

Po iškilmingos ceremonijos susirinkusiuosius Pilies gatvėje šventiniais maršais ir kita nuotaikinga muzika linkmino „Trimito“ orkestras. O kvietiniai svečiai susirinko Signatarų namų pastato trečiajame aukšte, kur šios šventės proga prasidėjo nuolatinės ekspozicijos ir parodos, skirtos Vasario 16-osios signatarui dr. Jurgiui Šauliui atidarymą Lietuvos nepriklausomybės signatarų namuose.

Taciau pirmieji į šią ekspoziciją buvo pakviesti Vasario 16-osios Lietuvos nepriklausomybės akto signatarų giminingai, susibūrę į klubą tuo pačiu „Vasario 16-osios pavadinimu“.

Signatarų namų direktorė Jūratė Černiauskienė

* Tarp atvykusių į Lietuvą užsienio gyventojų bei užsienio valstybės praėjusiais metais keliausių Lietuvos piliečių populiariausias buvo kelių transportas. Palyginti su 1998 m., pernai atvykusių į Lietuvą kelių transporto skaičius išaugo 6,2 proc., o kelių transporto populiarumas tarp vykusiųjų užsienį praėjusiais metais iškrito 10,1 proc.

Čia taip pat „ilgaragis“, bet ne su tokiais, o su „ilgaragiais“ (arba ilgaisiais) vabalais šiuo metu kovoja Čikaga. Tai apie tą kovą rašo mūsų bendradarbis Petras Petrutis. Nuotr. Vytauto Maželio

TARP MŪSŲ KALBANT

KOVA SU ILGARAGIAIS

Pirmiausia azijietiški ilgargiai vabalai pasirodė New Yorke, o vėliau ir Čikagos mieste. Šie vabalai ėda (naikina) gatvėse, parkuose ir privačiuose sklypuose augančius medžius. Prieš vabalų antplūdį naudojami kirviai, pjūklai ir kitos panašios priemonės. New Yorke ir Čikagoje buvo nuverstas ir sudegintas daugiau kaip 6,000 vabalais apnykusių medžių. Ne per seniai Čikagoje buvo užtikta dar keliolika užkrėtimu įtartų medžių, atrodo, kad šiemet pradėtas nuodų naudojimas. Rengiamasi naujai išrasta chemikalais apipurkšti vabalais apnykusius medžius. Deja, šių chemikalų veiksmingumas dar nėra galutinai ištirtas.

Manoma, kad ilgargiai vabalai į JAV atkeliavo drauge su importuojamais kinietiškais metalo dirbiniais. Tačiau tikroji vabalų kilmės vieta dar nėra nustatyta. Žinoma, kad jie veisiasi ne tik Kinijoje, bet ir Japonijoje, Korėjoje ir kituose Azijos kraštuose.

Kinijoje, ypač šiaurinėse provincijose, ilgargių vabalų

padaryti nuostoliai siekia milijonines dolerių sumas. Pavyzdžiui, vienoje provincijoje šešerių metų laikotarpyje vabalai sunaikino 142 milijonus medžių. Ilgargiai vabalai veisiasi miškuose nuošalesnėse vietose, neaplenkiant ir sostinės Beidžingo. Teigianaa, kad viename sostinės parke anksčiau žaliavę medžiai pavirto griaučiais. Pasirodo, kad vabalai labiausiai mėgsta epušes ir gluosnius. Dabar, vokiečių ir japonų paramos dėka Kinijoje sodinami kitokios rūšies medžiai. Neseniai prieita nauja išrasta chemikalais vabalų naikavimo priemonių. Praėjusiais metais Kinijoje buvo pradėtas Hert, naujai

išrastų chemikalų naudojimas. Netrukus šie chemikalai bus išbandyti Čikagoje ir New Yorke. Bandomi ir kiti vabalų naikinimo būdai. Kaip antai, ultravioletinė šviesa. Pastarasis būdas, išbandytas Pietų Korėjoje, deja, jis nesulaukė tikėto pasisekimo. Taipgi yra bandomos biologinės naikinimo priemonės.

VLADY A. WOLKS-VOLKAVIČIAUS ATMINIMUI

1997-ųjų metų vasaros karštybėje prel. Jonas A. Kutin-gis šv. Mišias už mirusįjį au-kojo beveik tuščioje Los An-geles šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje. Į kapi-nes karstą palydėti atėjo tik keletas asmenų drauge su Prelatu. Niekas neverkė, ne-sakė gražių kalbų apie miru-sįjį, negedėjo. Atrodė, kad šio žmogaus gyvenimas buvo be-vertis, jei mirtis jį taip tyliai pasiėmė.

Kokia likimo ironija! Jei kas būtų žinojęs, ką šis tylus žmo-gus paliko gyvenimui, tikriaus-iai paskui jo karstą būtų ėjęs pulkas lydinčiųjų. Tokie mes esame, kad be didžiausios reklamos arba savo darbų iš-garsinimo esame neatpažįs-tami. Tą kaitrią rugpjūčio die-ną buvo palaidotas lietuvis Vlady A. Wolks, Volkavičius pagal tėvų pavardę. Gimęs, augęs ir mokėsis Amerikoje, jis buvo labai drausmingas ir gabus. Gyveno Hollywoode su savo tėvais. Būdamas taupus ir sugebėjęs taupyti, per ilgus darbo Los Angeles miesto sa-
vivaldybėje metus, igijo nema-žą turtą — Hollywoode turėjo nuosavą keturių butų namą. Patsiūose gražiausiose darbo metuose jį ištiko didelė nelai-mė — po stipraus smegenų smūgio iki pusės buvo para-lyžuotas. Negalėjo judėti, liko invalidu iki gyvenimo paba-ijos. Reikėjo pagalbos atsisei-
sti, atsikelti, maitintis. Prel.

Nepaisant pastaruoju metu padidėjusios politinės įtam-pos, JAV ir Kinija plečia mokslinį bendradarbiavimą. Abi šalys ieško priemonių kenksmingų vabalų antplū-džiui sustabdyti. Tai pripa-zįsta JAV ir Kinijos diplomati-niai šaltiniai.

Beje, Illinois universiteto Urbanoje laboratorijoje atlie-kami genetiniai ilgargių vaba-lų tyrinėjimai. Bandoma nustatyti pasirodžiusių vabalų kilmės kraštą. Kaip žinia, Ki-nijos valdžios organai nenori pripažinti kinietiškos kilmės JAV pasirodžiusiems vaba-lams.

New Yorke ir Čikagoje vaba-lų naikinimui išleistos di-delės pinigų sumos. Išlaidas dengia vietinė ir federalinė valdžia. Petras Petrutis

Jonas Kučingis su ligoniu su-sipazino, kai jo liga buvo jau toli pažengusi. Ligonis buvo slaugomas prižiūrėtojos, fili-pinietės, kuri pasirodė buvusi labai nesąžininga. Pasinaudo-dama jo stipria negalia, ji pa-kišdavo pasirašyti savo ce-kius. Bankai pastebėjo suk-ciavimus ir kreipėsi į prel. J. Kučingį, kuris dažnai lanky-davo ligonį. Prelato pakviesti advokatai nustatė sukčiavimo dydį — moteris sugebėjo iš li-gonio ištraukti daugiau negu pusantro šimto tūkstančių do-lerių. Taip Prelatas tapo ligo-nio globėju — prižiūrėtoju. Matydamas, kad liga progre-suoja velionis padarė pasku-tinį savo testamentą. Vlady A. Wolks-Volkavičius mirė su-laukęs 85 metų amžiaus ir buvo palaidotas prie savo tė-velių Dominiko ir Konstanci-jos Wolks Los Angeles Kalva-rijų katalikų kapinėse.

Praėjus metams ir ištyrus visus mokesčių reikalus, tei-sėjas leido testamentą vykdy-tiui išdalinti mirusiojo turtą. Velionio palikimas buvo stebi-nantis net ir daug ką mačiu-siems. Beveik dviejų šimtų tūkstančių dolerių suma buvo skirta Lituanistinei šeštadie-ninei mokyklai; po šimtą tūkstančių dolerių palikta šv. Kazimiero lietuvių parapijos tojei išdalinti mirusiojo turtą. 36 proc. „Semos“ akcijų įsigijo alkoholinių gėrimų importuo-tojas „Bennet Distributors“, kurio vienas savininkų Benas Gudelis yra „Semos“ stebėtojų tarybos pirmininkas. Išrink-tas į šias pareigas B. Gudelis gyresis nutraukęs penkių val-

lą pamokantis. Mes dažnai užmirštame tuos, kurie tyliai gyvena ir šalia mūsų dirba, kurių širdyse yra daug tikros meilės visiems. Toks buvo lie-tuvis Vladas A. Wolks-Volka-vičius, palikęs didingą atmi-nimą po mirties. Mums tai yra priminimas, kad didieji darbai pastebimi per velai. Tegul būna jam, tikram lietu-viui sieloje ramu Kalvarijų kapų kalneliuose. Prisimin-kime šį geraširdį žmogų savo maldose.

Regina Gasparonienė

GAMINS SPIRITUOTA BENZINA

Panevėžio spirito gamintojai neranda rinkos spiritui, nors jį gamina tik tris mėnesius per metus. Kaip rašo „Respublika“, Panevėžio „Sema“ bandys gėlbėti nuo bankroto, gamindama visiškai naujus produktus — spirituotą ben-ziną, neužšalantį stiklų va-liklis ir cheminius tirpiklius. Jeigu Seimas nepakoreguos Alkoholio kontrolės įstatymo, „Semai“ gali tekti nutraukti alkoholinių gėrimų gamybą. Įstatyme nurodyta, kad sti-presnis kaip 22 proc. etilo al-koholio gėrimus leidžiama ga-minti tik valstybinėms įmo-nėms. Privatizuotoms „Semai“ ir „Stakliškių midus“ pritaiky-ta išimtis iki 2001 metų. Beje, 36 proc. „Semos“ akcijų įsigijo alkoholinių gėrimų importuo-tojas „Bennet Distributors“, kurio vienas savininkų Benas Gudelis yra „Semos“ stebėtojų tarybos pirmininkas. Išrink-tas į šias pareigas B. Gudelis gyresis nutraukęs penkių val-

DRAUGAS, 2000 m. kovo 2 d., ketvirtadienis

5

disų alkoholio gamybos įmo-nių monopolio grandinę. Buvo teigiama, kad prie „Semos“ vairo stojus tokiame verslini-niui kaip B. Gudelis, kitoms imonėms teks užleisti rinką, nes ją užpildys „Semos“ pro-dukcija.

Tačiau „Sema“ dirba nuosto-lingai. Pasak bendrovės va-mdovų, alkoholinių gėrimų rin-ka Lietuvoje jau susireguliu-vusi, o laisva niša atsirastų tik tuo atveju, jei iš jos būtų išstumtas „pilstukas“ ir kon-trabandiniai gerimai.

Nesėkmingai dirbanti „Se-ma“ rengiasi gaminti ekolo-gišką kurą — benziną su 5 proc. spirito. Tokius pat dega-lus rengiamasi gaminti ir Švedijoje, kur jau statoma imonė, tokias pat idėjas apta-rinėja Lenkijos bei Ukrainos verslininkai.

„Semos“ laukia kliūtys Sei-mo iniciuojant akcizo įsta-tymo pakeitimus. Į nuostolius įklimpusi „Sema“ norėtų, kad naujam kurui gaminti skirtas spiritas nebūtų apmokestina-mas akcizo mokesčiais. R. J.

A. † A.

Mokytoja OLGA PACAITĖ PAULIKIENĖ

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 2000 m. vasario 29 d. 11:50 val. vakaro, sulaukusi 92 metų.

Gimė Lietuvoje, Raseinių apskrityje, Lyduvėnuose. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko sūnūs: Algis, marti Joan, anukė Nancy; Arvydas, marti Eglė, anūkai: Marius, Jonas, Daina; Šarūnas, marti Sharron, anukės: Cheryl, Denise, Lizette; taip pat mirusių seserų vaikai Lietuvoje, Vokietijoje, Kanadoje ir JAV.

A. a. Olga buvo ilgametė mokytoja Kr. Donelaičio lituanistinėje mokykloje; priklausė lietuvių evangelikų liuteronų „Tėviškės“ parapijai, buvo tos pat parapijos moterų draugijos pirmininke, parapijoje vedavo Biblijos valandėles. Taisė lietuvių kalbą neseniai išleistam šv. Raštui.

Velionė Olga pašarvota penktadienį, kovo 3 d. nuo 3 iki 9 v.v. Bevar-Lack laidojimo namuose, 6541 S. Kedzie Ave. Atsisveikinimas 7 val. vakaro.

Laidotuvės šeštadienį, kovo 4 d. Religinės apeigos 10 val. ryto „Tėviškės“ bažnyčioje, 6641 S. Troy Ave. Po apeigų Velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse šalia savo vyro a. a. Jurgio.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnūs su šeimomis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Lack & Sons.
Tel. 708-430-5700.

A. † A.

ALBINAS DZIRVONAS

Gyveno Čikagoje, West Lawn apylinkėje. Mirė 2000 m. vasario 29 d., sulaukęs 85 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: žmona Gabrielė, sesuo Adelė Juškevičienė, dukterėčia Teresė Juškevičiūtė, sūnėnas Tadas Juškevičius, dukros: Rasa Dilger, žentas Timo-thy, anūkai Andriukas, Karolina ir Petriukas; Dalia Bartkienė, žentas Antanas, anukės Lisa ir Lara; Lietuvoje dukterėčios dr. Irena Pivoriūnienė ir dr. Gražina Jonušienė.

A. a. Albinas buvo vienas iš pirmųjų „Dainavos“ ansamblio atkūrėjų Hanau, Vokietijoje; taip pat buvo ilgametis narys Lietuvos Vytų ir Vytų choro. Čikagoje priklausė lietuvių Krikščionių demokratų federacijai ir buvo jos valdyboje; 1959 m. įsijungė į BALFo veiklą ir buvo vienas iš direktorių.

Velionis pašarvotas penktadienį, kovo 3 d. nuo 3 iki 9 val. vakaro Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Hwy, Palos Hills, IL.

Laidotuvės šeštadienį, kovo 4 d. Iš laidojimo namų 9:15 val. ryto Velionis bus atlydėtas į šv. Merželės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių Velionis Albinas bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Vietoje gėlių prašoma aukoti šv. Mišioms.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, sesuo, dukros su šeimomis, dukterėčia ir sūnėnas ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Palos-Gaidas. Tel. 708-974-4410.

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A. ERNA PREUSS LŪŽIENĖ

2000 m. kovo 2 d. suėjo dveji metai, kai širdis mylėjusi, kentėjusi, kūrusi sustojo, kada ją Viešpats pašaukė į Amžinus tobulo grožio ir džiaugsmo Namus.

Vyras Adolfas.

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen

hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ir šiemet Jaunimo centro salėje įrengtose tūnų paviljonuose lentynos lūš nuo įvairių skautiškų rankdarbių, tautodailės dirbinių, velykinių margučių ir kt. Bus proga išbandyti laimę įvairių laimikių traukime, o Akademinio skautų sąjūdžio knygyne galėsite rinktis lietuviškas knygas, plokšteles, muzikos ir dainų įrašus, na, ir lietuviškus riestainius. Valgykloje kvėpės lietuviški valgiai, antrajame aukšte veiks įvairūs žaidimų kambariai vaikams. Kazuko mugė, kurią rengia Čikagos skautai, vyks šį sekmadienį, kovo 5 d., Jaunimo centre. Iškilmingas mugės atidarymas – 11 val.

Dr. Kazys Ambrozaitis, politikas, visuomenininkas, publicistas, gražių meniškų gamtos nuotraukų kūrėjas, šį sekmadienį, kovo 5 d., 1 val. p.p. po šv. Mišių, kurias auko kun. Anthony Puchenas, bus pagrindinis kalbėtojas Beverly Shores Lietuvių klubo rengiamame Vasario 16 - Kovo 11 dienų minėjime. Po to bus graži, įdomi meninė programa. Dr. Kazys Ambrozaitis yra vienas iš gana didelio būrio Beverly Shores Lietuvių klubo narių, kurie, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, daug laiko praleido tėvynėje (inž. Eugenijus Bartkus, mokyt. Jonas Kavaliūnas, Izolda Šimkienė, inž. Vytautas Šimkus, inž. Vytautas Peseckas, A. Venckus), kaip konsultantai, patarėjai. Jų idealizmas, pasiaukojimas – tai vertinga žvaigždutė, pasirodžiusi Lietuvos padangėje. Šventės minėjimo šv. Mišios bus aukojamos šv. Onos bažnyčioje Beverly Shores, IN.

Atslysta paminėti

„Laiškų lietuviams“ (2000 m. vasario mėn.) vedamą rašo kun. A. Paliokas, SJ, apie savo kelią nuo spalukės iki teologijos studentės pasakoją Paulina B. ir kun. Kęstutis Trimakas, su įžymaus Prancūzijos mokslininko Louis Pasteur gyvenimu supažindina kun. J. Vaišnyš ir kt. „Laiškų lietuviams“ adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636. Metinė prenumerata – 20 dol.

Kas naujo

Draugo knygyne

„Ypač daug legendų yra Vilniaus krašte. Žmonės čia patyrė daug karų, nelaimių ir svetimųjų okupacijų. Senovėje gyvenimas buvo labai izoliuotas, nes kraštas buvo miškingas ir atskiros sodybos ar kaimai slėpėsi medžių tankmėje. Jei kas atsitikdavo, žmonės ilgai neužmiršdavo ir pasakodavo saviems ir svetimams, su kuo tik būdavo proga susitikti“, – taip savo knygos „Vilniaus krašto legendos“ įžangoje rašo jos autorius Genrikas Songinas. Pats būdamas iš Vilniaus krašto, jis augo, besiklausydamas legendų iš savo motinos, senelio ir aplinkinių žmonių, o taip pat mėgdavo rausti senose knygos, bažnyčių ir vienuolynų archyvuose, ieškodamas naujos medžiagos. G. Songino knygutėje storais viršeliais – net 11 įvairiausių legendų – apie Vilniaus katedrą, Bernardinų vienuolyno požemius, Jono akmenį, Katedros dėmę, Gedimino kalno lobius, lūciaus kryžių ir t.t. Tai – puikus pasakojimas ir suaugusiems pasiskaityti, ir vaikams pasekti. Knygos kaina – 8 dol., su persiuntimu – 11.95 dol.

Kun. Leonardas Musteikis, Chipley FL, pirmasis atskubėjo į Draugo fondo 2000-ųjų pavasario vakų su 200 dolerių, tuo pasiekdamas tūkstantinę ir tapdamas Draugo fondo garbės nariu. Sveikindami naują garbės narį, labai dėkojame už paramą Draugo fondui.

Kovo 5 d., sekmadienį, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė rengia šaulių organizacijos ikūrėjo Vl. Putvio minėjimą, kuris prasidės šv. Mišiomis 10:30 v.r. šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton parke. Po to 12 val. šaulių namuose (2417 W. 43 St.) pagrindinę paskaitą skaitys šaulių sąjungos išveivaitis vadas M. Abarius, bus kiti pajavirninimai ir kavutė. Visi kviečiami dalyvauti. Ruošia VD šaulių rinktinės valdyba.

Aldona ir dr. Petras Rausčiai globos rašytoja Saldapori, kuriam vertinimo komisija skyrė pirmąją premiją už parašytą „Suvalkijos geografiją“ apie lietuvių tautos partizanų kovas. Rašytojas iš Marijampolės šį penktadienį atvyksta į Čikagą ir dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dešimtmečio šventėje bei priims jam skirtą premiją kovo 11 d. 6 val. v. Jaunimo centre. Bilietai į šią šventę gaunami „Seklyčioje“. Prašome visus dalyvauti šventėje, o po programos dalyvauti ir vakarieneje, pagerbiant literatūros laureatus ir garbinguosius svečius šia reta proga. Bet ir vakarieneje vietas reikia užsisakyti iš anksto „Seklyčioje“ arba „Lietuvių balso“ įstaigoje, 2624 W. 71st St., Čikagoje.

Užgavėnės bus švenčiamos šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke kovo 4 ir 5 d. Mišių pradžia 10:30 val.

PATIKRINKITE DUJŲ PRIJUNGIMUS

Praėjusio sekmadienio ryte pietvakarinės Čikagos dalies gyventojus išgąsdino garsus sprogimas, įvykęs 5200 S. McVickers Ave bloke. Buvo visiškai sugriautas vienas namas, du jo kaimynai tiek apgriauti, kad greičiausiai jau bus nebeįsistatomi, o keliems kitiems žala kiek mažesnė. Senukai, gyvenę susprogiusiame pastate, buvo palaidoti po griuvėsiais, bet kaimynai juos ištraukė. Abu labai sunkiai sužeisti ir prognozė dar neįskaitoma.

Paašikėjo, kad sprogimo priežastis buvo senas, varinis vamzdis, kurio teko dujos ir viryklę virtuvėje. Vamzdyje prie pat sujungimo atsirado įtrūkimas, dujos pripildė talpą ir tereikėjo menkos liepsnelės, kad įvyktų baisi nelaimė. Čikagos „Peoples Energy“ darbuotojai ir ugniagesiai ragina visus gyventojus patikrinti dujų prijungimą prie skalbiamų mašinų, džiovinamųjų, viryklių ir kt., ypač jeigu tie prijungimai bent 30 metų senumo. Pastarųjų pusantūrą metų laikotarpyje yra pasitaikę nemažai atvejų, kai dėl dujas praleidžiančių sujungimų įvyko sprogimai, gaisrai, buvę net 40 žuvusių ir daug daugiau sužeistų.

Žmonės raginami paskambinti „Peoples Energy“, „Nico Gas“ įmonėms arba patikrinti kontraktoriui, kad patikrintų prijungimus ir, reikalingu atveju, juos pakeistų naujais. Nors už patikrinimą ir naujas dalis reikia mokėti (apie 40 dol. Čikagoje ir apylinkėse), tačiau tai palyginti maža kaina už savo šeimos, savo namų saugumą.

Jaunųjų maironiukų pasirodymas per Vasario 16-osios minėjimą Maironio liuanistinėje mokykloje.

Nuotr. Eglės Novak

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS MAIRONIO MOKYKLOJE

Vasario 19 d. Maironio liuanistinėje mokykloje paminėjome Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo šventę. Pagal mokykloje susiklosčiusią tradiciją pagrindinę šventinio minėjimo dalį paruošė istorijos mokytoja Gražina Sturionienė su istorijos būrelio „Geležinis vilkas“ nariais. Šiemet programoje dalyvavo ne tik aukštesniosios mokyklos moksleiviai, bet ir mažieji maironiukai. Tik gaila, kad į šią gražią šventę šiemet susirinko nedaug tėvelių ir svečių.

Minėjimą vedė mokyklos dešimtokė Sandra Gedrimaitė. Įnešus JAV ir Lietuvos valstybines vėliavas ir sugiedojus abiejų valstybių himnus, Sandra apibūdino šventės prasmę, pažymėjo ilgą Lietuvos kelią į nepriklausomybę. Mokyklos direktorė Eglė Novak pasveikino visus susirinkusius ir pasidžiaugė, kad istorijos būrelis „Geležinis vilkas“ nariai dalyvavo Lemonto Lietuvių Bendruomenės rengtame vasario 16-osios minėjime. Savo kalbą direktorė užbaigė palinkėjimu: „Tegu skamba šokis ir daina, kuri garsina mūsų tėvynę Lietuvą“. Trumpą pasveikinimo žodį tarė JAV LB Švietimo tarnybos pirmininkė Regina Kučienė.

Vėliau į sceną buvo pakviesti jaunieji mokinukai. LK1A

klasės vaikai padėklamavo Vytės Nemunelio eilėraštį „Vytis“, LK1B klasė padėklamavo vaikų sukurto eilėraštą „Vasario 16-oji“, o pirmo ir antro skyriaus mokiniai – Jono Minelgos „Lietuva“, Albinos Kašubienės „Lietuvai“ ir Justino Marcinkevičiaus „Tai gražiai mane augino“. Jaunieji atlikėjai susilaukė gausių plodžių.

Po mažųjų pasirodymo buvo suvaizdintas trumpas kūrinių „Trys spalvos“, kurį paruošė literatūros mokytoja Ramutė Lukošūtė. Jame buvo gražiai supinti žinomų poetų eilė ir dainų žodžiai su mums visiems brangių spalvų – geltonos, žalios ir raudonos – įprasminimu.

Po to minėjimą tęsė istorijos būrelis nariai: Sandra Gedrimaitė, Skaistė Jagelavičiūtė, Justinas Novak, Vakarė Petrolinaitė, Philip Jon Platakis, Vilija Pakalniškytė, Nida Masulytė, Viktorija Milunaitė, Ramunė Jodvalytė, Lina Rauchaite ir Kristina Petkutė. Skaitovai pateikė trumpą Lietuvos istorijos apžvalgą nuo kunigaikščių laikų iki 1918 metų. Jie priminė mums karalių Mindaugą, kunigaikščius Gediminą ir Vytautą, Lietuvos krikštą, lietuvių kovas su kryžiuočiais, Martyno Mažvydo „Katekizmą“, Vilniaus akademijos įkūrimą, Lietuvą nio-

kojusius karus, „Aušros“ ir „Varpo“ pasirodymą. Lietuvos Nepriklausomybės pasakojimo aktą perskaitė Sandra Gedrimaitė, o signatarų pavardes – Lina Rauchaite.

Minėjimo pabaigoje aukštesniosios mokyklos mokiniai pasuko šoki „Duja“ o dešimtokai – „Klumpakojai“ (paruošė mokytoja Danutė Grigaliūnienė). Mokyklos choras padainavo „Pilkį keleliai dulkai“, „Mazam kambarėly“ ir „Kokias kelias bekeliaučiau“ (akompanavo Rasa Poskočimienė).

Švėsdami Vasario 16-ąją dažnai atsigrežiame į praeitį, ieškodami tautos stiprybės ir tvirtumo šaltinių. Nepriklausomybės atkūrimas 1918 metais ir pati Vasario 16-oji turėjo ypatingą reikšmę vėlesnių istorinių įvykių Lietuvoje kontekste, ypač okupacijų metais. Ji buvo tarsi kelrodė žvaigždė, vedusi laisvės kovotojus, politinius tremtinius, žmogaus teisių gynėjus, o vėliau ir sąjūdį, tuo vieninteliu teisingu, į Lietuvos nepriklausomybę einančiu keliu. Istorijos būrelis narių minėjime skaitė žodžius išreiškia mūsų pagarbą visiems, prisidėjusiems prie Lietuvos nepriklausomybės iškovojimo. Tuo pat metu mes švenčiame Vasario 16-ąją su viltimi – matyti Lietuvą saugią ir stiprią valstybę. Nes būdama seneliu, tėvu ar mūsų pačių gimtine, ji vienintelė suteikia prasmę mūsų visų veiklai išveivaitis.

Rūta Kuncienė

Mažieji deklamatoriai.

Nuotr. Eglės Novak

„Tėviškes“ evangelikų liuteronų parapijos klebonas vysk. Hansas Dumpys pasakys pamokslą ekumeninėse pamaldose, kurios vyks šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje kovo 12 d., 3 val. p.p. Ekumeninės pamaldos ruošiamos Krikščionių vienybės dviasioje, dalyvaujant katalikams, evangelikams reformatams ir evangelikams liuteronams. Visi kviečiami dalyvauti ir parodyti ne tik krikščionišką, bet ir lietuvišką vienybę.

„Židinio“ pamaldos įvyks šv. Kazimiero šventėje šeštadienį, kovo 4 d., 4 val. p.p. įėjusiu koplyčioje, Čikagoje. Per šio Lietuvos globėjo užtarimą prašysime Dievo palaimos tėvynei ir jaunimui.

Užgavėnių blynais vaišinsime kovo 7 d. nuo 5 iki 8 val. v. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Bus: bulvinių blynų, blynų su mielėmis, varškės vyniotinių, spurgų ir kitų saldumynų. Kviečia PLC renginių komitetas.

Solistei Juditai Leitaitėi scena yra šventovė, į kurią eina pasirengusi ne tik siela, bet ir kūnas. Jos ir solisto, boso Vladimiro Prudnikovo, koncertas Čikagoje bus kovo 26 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centre. Maloniai prašoma įsigyti bilietus į koncertą „Seklyčioje“.

Teatro festivalis š. m. lapkričio 23-26 d. vyks Čikagoje, Jaunimo centre. Rengia JAV LB Kultūros taryba.

APIE ŽMONIŲ SURAŠYMO EIGA

JAV LB Socialinių reikalų tarnybos raštinė, dirbdama kartu su Čikagos meru Richard M. Daley ir Čikagos miestu, skatina, kad visi lietuviai, gyvenantys Čikagoje bei kitur Amerikoje, dalyvautų 2000-ųjų metų žmonių surašyme.

Dalyvaudami surašyme, padėsite gyvenamai apylinkei, padėsite savo bendruomenei. Todel yra svarbu, kad visi dalyvautumėte. Nesvarbu nei jūsų amžius, nei imigracinis statusas. Nesirūpinkite, jei Amerikoje gyvenate nelegaliai, surašymo duomenys yra slapti, laikomi paslaptyste ir negali būti vartojami jūsų nenaudai.

Žmonių surašymo „census“ anketoje yra tik klausimas: ar esate JAV pilietis, ar ne. Taip pat Census – žmonių surašymo įstaiga, nebendradarbiauja su kitomis valdiškomis įstaigomis, ypač su imigracijos įstaiga. Žmonių surašymo tikslas yra žinoti, kiek ir kur gyvena žmonių, kad ten būtų užtenkamai mokyklų, ligoninių ir kitų nuolatinių patalpų, reikalingų įstaigai.

DAINŲ IR MEDALIŲ POPIETĖ

Vasario 23 d. trečiadienio, vyresniųjų lietuvių popietė „Seklyčioje“ buvo, kaip ir visi paskutiniai mėnesio trečiadieniai, pašvęsti sielos atgimimui – dainavimui. Renginių vadovė E. Sirutienė, pradėdama programą, pasidžiaugė, kad saulelei skaisčiai emus šviesti, nutirpo begalės sniego, ir pasijutome lyg pavasarį būtų čia pat. Tai tos nuotaikos vedina padėklamavo partizanų dainos posmą.

Po šio įvado paprašė maestro F. Strolia toliau vesti programą, o jis mums pasiūlė išmokti naujų dainų iš partizanų dainų knygos „Palinko liepa šalia kelio“, kurią išleido Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras. Daina „Tu esi tėvynė mano“ mums buvo dar negirdėta, bet F. Strolia vadovaujant įveikė melodijos įmantrumus. Visus sujauzdino žodžiai:

„Čia gimiau ir augau aš, čia dabar esu čia kiekvienas medis kalba man žmogaus balsu“.

Po to dainavome „Oi ko nušizvengei, juodberni žirgeli?“. Šitos dainos nereikėjo mokytis, nes visi ją buvom išmokę seniai praėjusioje jaunystėje. Kita buvo Džukijos partizanų daina „Myliu žemę Lietuvos“. Kaip žinome, dūkai yra ne tik naršūs kariai, bet ir nuostabūs dainininkai. Taigi neabejojame, kad:

„Pilenų žemė šventa, mūsų kraują aplėta žemė ilsi milžinai nuo labai seniai“.

Pertraukus dainavimą prisiklausė Onutės Lukienės, įdomiai skaitančios Vlado Vileikio pasakalbį su bičiuliu Florjonu apie dainas ir jų „interpretavimą“. Pirmoji buvo apie Saltyšių, kuris gyvena šalia vieškelio ir turėjo, tris sūnelius – „visus tris kaip vieną“. Saltyšius išvažiuoja į Alvitą pirkti vaikams dodos, smuikelio ir pyragelio. Bėda tik, kad pakeliui sustojo karčiamoj ir namo grįžo be dodos. Tai, aišku, tikroviška – pabuvus karčiamoj – prika-

rota pinigų. Menkai tikėtina daina ir apie du broliukus kunigus ir urėdus. Negi tokių žmonių sesulė grėbtų šienelį? Sesulė, pagal Florjoną, būtų sekretorė valsčiaus raštinėje raudonai nagelius nusidavusi ir vaizduotų labai mokyklą. Ki-

toj dainoj bernuželis aiškina, kad jis nei pjokėlis, nei laimokas, bet mergelė geriau žino: jau patyrė, koks jis „blai-
vininkas“, ir atsisakė už jo tekti, nes suprato, kad pragers ne tik jos laimė, bet ir nuo jos baltų rankų žiedelius. Toks

Surašymo įstaiga kovo mėnesio gale atsiųs jums (census) anketą. Jei reikės pagalbos ją pildant, prašome pasikambinti mums tel. 773-476-2655 arba atvykti į „Sekly-
čia“, adresas: 2711 West 71st Street, Chicago, IL 60629 padėsime.

Jei norite dirbti žmonių surašymo darbuose, galite kreiptis į surašymo („census“) įstaigą, darbo užmokestis siekia iki 15 dol. per valandą. Tam darbu reikia mokėti anglų kalbą, bet nebūtina būti Amerikos piliečiu. Jei domitės šiuo darbu, skambinkite tel. 1-888-325-7733.

Skelbti žmonių surašymą Čikagos miestas turės plakatų varžybą. Įdėję „census“ plakatą į savo langą, turėsite galimybę laimėti 1,000 dolerių. Ieškokite plakatų Čikagos „Sun-Times“ laikraštyje kovo 1, 5, 10, 16, 23, 26, o varžybų taisyklę – to laikraščio skelbimuose.

(Iš Čikagos miesto pranešimo.)

Birutė Jasaitienė

dainų linksmas apibūdinimas visiems klausytojams labai patiko.

Po to vėl mokėmės partizanų dainą „Senolių prakaitu įmirkus“:

„Bučiuok, lietuvi, šitą žemę ji tavo motina šventa
Dvasia didvyrių čia gyvena ir josio vardas – Lietuva“.

Dainavome ir šias dainas: „Baltos būrės plazda“, „Bijūnelis žalias“, „Paleidau paukštelį“ ir „Gegutė, šį metelį tu anksčiau pas mus atlek“ (partizanai laukia pavasario). Yra įdomu iš partizanų dainų knygos sužinoti, kad partizanų dainomis yra tapę A. Pankienės-Stankienės eilėraštis „Aš verčiau parfūmą“, taip pat ir mūsų „Seklyčio“ ištikimo lankytų poeto A. Bagdono eilėraštis „Auka“.

Išdainavę daug dainų, buvom pakviesti atšvęsti Fausto Stroliaus gimtadienį. Renginių vadovė E. Sirutienė pasakė, kad Faustas dar labai jaunas, nes jo gimtadienis – vasario 29-oji išpuola tik kas ketviri metai. Palinkėjo, kad suka-
tuvininką ir toliau lydėtų daina, muzika, kad jis būtų sveikas ir kad neapleistų „Sekly-
cios“. Ta proga Elenutė pranešė, kad sekdamas pavyzdžiu iš anapus Atlanto, nusprendusi F. Strolia apdovanoti medaliu, kurį iškilmingai (ant lietuvišku ausiniu papuoštos pagalvėlės paguldę) atnešė visų gerų darbų vykdytojas skautininkas A. Pauzuolis. Ant medalio užrašyta – „Geriausiam pasaulio mokytoju“.

Medalį solenizantui uždėdama, renginių vadovė taip pat įteikė visų susirinkusiųjų pasirašytą sveikinimo atvirutę ir piniginę dovaną, o gražiabalsė Aldona Pankienė pasveikino, įteikdama skanaus gėrimo ir sudainuodama gimtadienio sveikinimą, prie kurio prisidėjo ir visi popietės dalyviai. Salę puošiusius balionus renginių vadovė padovanojo Fausto vaikaičiams (o jų yra visos pulkelis, net devyntas!).

Po skanių pietų bandėm „ištraukti laimę“ iš loterijos „šulinio“, o tai „procedūrai“ puikiai ir su humoru vadovavo O. Lukienė ir A. Pauzuolis.

Emilija J. Valantienė

Skelbimai

• Petras Pluta, neseniai atplaukęs iš Palangos, prasi-tarė taip: „Nėra skanesnės lietuviškos duonos šiaurės At-lanto, kaip Racine!“. Ir Petras įvertina, kad Racine Bakery yra atidaryta 7 dienas savaitėje. Racine Bakery & Delica-tessen, tel. 773-561-8500.